

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI

YEREL YÖNETİCİLERİN BAKIŞIYLA
ELAZIĞ 2053 VİZYONU
YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN **HAZIRLAYAN**
Prof. Dr. Kenan PEKER **Furkan DEMİRTAŞ**

Elazığ, 2020

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANA BİLİM DALI

YEREL YÖNETİCİLERİN BAKIŞIYLA ELAZIĞ 2053 VİZYONU
YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Prof. Dr. Kenan Peker

HAZIRLAYAN

Furkan Demirtaş

Jürimiz, 29/06/2020 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonunda bu yüksek lisans tezini oy birliği ile başarılı saymıştır.

Jüri Üyeleri:

- 1. Prof. Dr. Kenan Peker**
- 2. Prof. Dr. Behçet Oral**
- 3. Doç. Dr. Mehmet Karahan**

F. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun tarih ve sayılı kararıyla bu tezin kabulü onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ömer Osman Umar

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET**Yüksek lisans Tezi****Yerel Yöneticilerin Bakışıyla Elazığ 2053 Vizyonu****Furkan DEMİRTAŞ**

Fırat Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
İşletme Anabilim Dalı
Elazığ, 2020, Sayfa: XVI+63

Bu çalışmada Elazığ ilinde faaliyet gösteren kamu ve sivil toplum kuruluşlarının yönetici ve çalışanları ya da üyeleri tarafından belirlenen ortak bir kent vizyonunun ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Böylece, Elazığ ilinde yaşayan bütün bireylerin katılım ve kapsayıcılıkla ortak bir gelecek arzusu için birlikte ve huzur içerisinde yaşama beklentisi ve geleceğe yönelik planlar yapma konusunda yol gösterici olması hedeflenmiştir. Elazığ ili Doğu Anadolu Bölgesinde yer alması ve bir zamanlar çevre illere nispeten daha gelişmiş bir kent olmasına rağmen günümüzde bu üstünlüklerini yitirmiş görünmektedir. Kentin tekrar eski günlerine dönebilmesinde kent sakinleri tarafından oluşturulacak bir vizyonun gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırma, kente yönelik bir vizyon oluşturma açısından önemlidir.

Bu araştırma nicel araştırma yaklaşımı çerçevesinde desenlenmiş ve yürütülmüştür. Bu kapsamda tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Elazığ ilinde bulunan sivil toplum kuruluşlarının yönetici ve üyeleriyle birlikte bazı kamu kuruluşlarının yönetici ve çalışanları oluşturmaktadır. Bu kapsamda sivil toplum ve kamu kuruluşlarına 160 adet ölçek dağıtılmış geri dönen ölçeklerden kabul edilebilir nitelikte 122 adet ölçek veri toplama amacıyla kullanılmıştır.

Araştırmada veri toplama amacıyla 28 maddeden oluşan Elazığ 2053 kent vizyonu ölçeği kullanılmıştır. Ölçek geliştirme kapsamında 25 madde içeren bir taslak ölçek formu geliştirilmiştir. geri dönen toplam 122 ölçek formundan elde edilen veriler açımlayıcı faktör analizine tabi tutulmuş, .35'in altında değer veren ve iki ve daha fazla

faktörde binişik yük değeri alan maddeler çıkarıldıktan sonra dört faktör ve 21 maddeden oluşan bir ölçme aracı elde edilmiştir. Ölçek yoluyla elde edilen veriler dört faktör üzerinden aritmetik ortalama ve standart sapma değeri göz önüne alınarak yorumlanmıştır. Katılımcı görüşlerinin çalıştıkları kamu kuruluşu ya da üyesi olduğu sivil toplum kuruluşu değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Bu analiz her bir faktör ve faktörün içerdiği maddeler ile ölçeğin tamamı için yapılmıştır.

Ölçeğin dört faktörüne göre elde edilen verilerin ortalama ve standart sapmasına yönelik değerler şu şekildedir: Kurumsal bir şehir olarak Elazığ faktörü beş madde içermekte olup, beş maddenin ortalaması 4.143 seviyesinde çıkmıştır. Modern şehir olarak Elazığ faktörü altı madde içermekte ve ölçek ortalaması 4.344 seviyesinde ölçülmüştür. Yaşanabilir şehir olarak Elazığ faktöründe altı madde bulunmakta olup bu maddelerin ortalaması 4.148'dir. Ekonomik şehir olarak Elazığ adı verilen dördüncü faktör dört madde içermekte ve faktör ortalaması 4.225'tir.

Birinci faktöre yönelik olarak yapılan varyans analizinde bütün sorularda ve ölçek genelinde kurumların görüşleri arasında anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır. İkinci faktörün dört sorusunda ve ölçek genelinde kurum temsilcilerinin görüşleri arasında anlamlı farklılıklar ortaya çıkarken iki soruda anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Üçüncü faktörün bütün sorularında ve faktör ortalamasında görüş ortalamaları anlamlı farklılıklar oluşturmaktadır. Son olarak dördüncü faktörün de bütün maddeleri ve faktör ortalamasında görüşler arasında farklılık anlamlı bulunmuştur. Bunun doğal bir sonucu olarak ölçek genelinde grupların görüşleri arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Bu farklılıkların kaynağı genellikle şu şekildedir: Milli eğitim müdürlüğünde çalışan katılımcıların görüşleri, TSO, belediye, karayolları ve kent konseyi temsilcilerinin/çalışanlarının görüşlerine göre anlamlı düzeyde daha yüksektir. AÇSH çalışanlarının görüşleri TSO, belediye ve karayolları çalışanları/temsilcilerinin görüşlerinden anlamlı düzeyde daha yüksek çıkmıştır. STK platformu temsilcilerinin görüş ortalamaları, kent konseyi temsilcilerinin görüş ortalamalarından daha yüksek çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Vizyon, Kent, Kent vizyonu, Sivil Toplum Kuruluşları.

ABSTRACT**Master Thesis****Elazig Vision-2053 from the Perspective of Local Managers****Furkan DEMİRTAŞ**

Fırat University
Institute of Social Sciences
Department of Management
Elazığ, 2020; Page: XVI+63

This institution is aimed at revealing the common city vision in the administrators and conditions of public and non-governmental organizations operating in Elazig province. This is the expectation and future-oriented of all individuals living in Elazig province for a common future desire with participation and inclusion. It is necessary for its location in the Eastern Anatolia Region of Elazig province and for the once enviable city, but it seems to have lost its superiority.

This research is designed for quantitative research approach and is detailed. In this context, under the screening model. Together with the managers and members of non-governmental organizations in Elazig province, as well as managers and organizations of public institutions. 122 scales are available for data collection from 160 scales distributed and returned scales.

Scale, which consists of 28 items that can collect data in the research, is for the Elazığ city vision of 2053. Creates a draft scale formula with 25 items under scale development. It was subjected to exploratory factor analysis using 122 return forms. Scale average values are applied arithmetic average and standard deviation over four factors. Opinion discussions are for one-way analysis of variance, which will be according to differentiation and differentiation according to the variable of different civil society

organizations. This analysis includes each factor and the items included in the factor for the entire scale.

The values according to the mean and standard deviation obtained according to the four factors of the scale are as follows: As an institutional city, the Elazig factor contains five items, and it has been selected to choose 4.143 within five periods. As a modern city, the Elazig factor contains six items and the scale average is used to 4.344 measured. As a livable city, Elazig is 4.148. It is 4.225't. The fourth factor called Elazig as an economic city contains four items and the factor average is 4.225.

In the analysis of variance conducted for the first factor, significant differences emerged between the institutions for all questions and scale. While there are significant differences between the representatives of the institution in the four questions and scaling of the second factor, it appears in two questions in a meaningful way. In all questions of the third factor and in the factor average, the mean of views is for significant differences. Finally, all the factors and factors of the fourth factor are in the mean. As a natural consequence of this, a significant difference emerged between the scalable groups. TSO is significantly higher than the views of municipalities, highways and city council representatives / employees. TSO employees' TSO was significantly higher than the views of municipalities and highways interviews / representatives. The averages of the NGO platform representatives were higher than those of the city council representatives.

Keywords: Vision, City, City vision, Civil Society Organizations.

ÖN SÖZ

Geçtiğimiz yüzyıldan itibaren Dünya’da her şey çok hızlı değişmekte ve gelişmektedir. Bu değişim hızı gün geçtikçe artmakta ve gelecekle ilgili plan yapmanın önemi ve zorluğu da buna paralel olarak artmaktadır. Ancak bütün bu zorluğuna rağmen, vizyon oluşturmak hiç olmadığı kadar önemli hale gelmiştir. Her örgütte, bilim dalında, alanda, sektörde vb. vizyon oluşturma gerekliliği ortaya çıkmıştır. Tıpkı diğer bütün alanlar için olduğu gibi insanların nasıl yaşayacağını ve hatta nasıl insanlar olacaklarını belirleyen şehirler için de vizyon oluşturmak kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu çalışmada Elazığ ili için bir vizyon çalışması yapılmış ve bunun için Elazığ ili yerel yöneticilerinin araştırma kapsamında geliştirilen standart ölçek yolu ile algıları ölçülmüştür.

Yöneticiler, yaşadıkları ilin toplum ve süregelen örgütsel yapıların kültürüne bağlı olarak o şehre yön vermektedirler. Yerel yöneticiler o şehrin gelecek planlamasında en etkili rolü oynayacak olan figürlerdir. Bir şehrin gelecekte nasıl olacağı, hangi özellikleriyle öne çıkacağı, o şehirde yaşayan insanların beklentilerinin ne derece karşılanabileceği gibi o şehirle ilgili planlanması gereken her şeyi gerçekçi ve açık bir ufukla hazırlanmış vizyonlar oluşturmak önce yerel yöneticilerin daha sonra da o şehrin bilim insanlarının yapması gereken en önemli icraattır. Bu çalışma yapılırken bu göz önünde bulundurulmuş ve yöneticilerin gerçek görüşlerinin alındığına inanılarak Elazığ ili için tutarlı ve gerçekçi bir vizyon oluşturulmuştur.

Yüksek lisansımın sadece tez döneminde değil ders döneminde de benim için elinden geleni yaptığına inandığım ve hatta beni yüksek lisans yapmaya teşvik eden, tüm süreç boyunca bana yol gösteren, derin bilgisi ve tecrübesini benimle paylaşmaktan bir an olsun geri durmayan sayın Prof. Dr. Kenan Peker’e ve yine aynı şekilde, yüksek lisans öncesinde ve bütün süreç boyunca özellikle tez aşamasında benimle her an ilgilenen, büyük hayat ve akademik tecrübesi ve her alanda yüksek bilgiye sahip olduğuna beni ikna etmiş ve bahsi geçen bilgileri her zaman benimle paylaşmış ve bana yol göstermiş olan, kendisiyle gurur duyduğum babam Prof. Dr. Zülfü Demirtaş’a ve bu yolda yanımda olan ailem ve arkadaşlarıma sonsuz teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Furkan DEMİRTAŞ

Elazığ, 2020

İÇİNDEKİLER

ÖZET	II
ABSTRACT.....	IV
ÖN SÖZ	VI
İÇİNDEKİLER	VII
TABLolar LİSTESİ	X
ŞEKİL LİSTESİ.....	XI
KISALTMALAR	XII

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ	1
1.1.Problem Durumu	2
1.2.Araştırmanın Önemi.....	4
1.3.Araştırmanın Amacı	5
1.4. Sayıtlılar	5
1.5. Sınırlılıklar	5
1.6.Tanımlar	6

İKİNCİ BÖLÜM

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	7
2.1.Toplumsal Yaşam.....	7
2.2.Kent	9
2.2.1.Kentleşme	11
2.2.2.Kent Kültürü ve Kentlilik	11
2.2.3. Akıllı Kentler	12
2.2.4. Kurumsal Kent.....	14
2.2.5.Modern Kent.....	14
2.2.6. Yaşanılabilir Kent.....	15

2.2.7. Ekonomik Kent.....	16
2.3. Vizyon	17
2.4. Kent Vizyonu	19
2.5. Toplumsal Sorumluluk.....	21
2.6. Sivil Toplum Kuruluşları	21
2.7. Liderlik.....	22
2.7.1. Özellikler Yaklaşımı.....	24
2.7.2. Davranış Teorileri.....	25
2.7.3. Durumsallık Teorileri	25
2.8. Kent Vizyonu Oluşturmada Liderliğin Oynadığı Rol.....	26

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM	27
3.1.Araştırma Modeli	27
3.2. Çalışma Grubu	27
3.3.Veritoplama Aracı.....	28
3.4. Verilerin Analizi.....	32

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.BULGULAR VE YORUMLAR	33
4.1. Kurumsal Şehir Olarak Elazığ	33
4.2. Modern Şehir Olarak Elazığ.....	35
4.3. Yaşanılabilir Şehir Olarak Elazığ.....	37
4.4. Ekonomik Şehir Olarak Elazığ.....	39
4.5. Kurumsal Şehir Olarak Elazığ Faktörü Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları...	40
4.6. Modern Şehir Olarak Elazığ Faktörü Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları.....	42
4.7. Yaşanılabilir Şehir Olarak Elazığ Faktörü Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları.....	44
4.8. Ekonomik Şehir Olarak Elazığ Faktörü Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları..	46
4.9. Ölçek Geneli için Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları	48

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	49
ÖNERİLER.....	55
KAYNAKÇA.....	56
EKLER	60
Ek 1. Elazığ 2053 Kent Vizyonu Ölçeği.....	60
EK 2. Orijinallik Raporu	61
ÖZGEÇMİŞ	62

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Katılımcılara Ait Bilgiler	28
Tablo 2. Ölçek İçin Algıları Derecelendirme Aralıkları	29
Tablo 3. Faktör Oluşumu	31
Tablo 4. Kurumsal Şehir olarak Elazığ Faktörünün Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	33
Tablo 5. Modern Şehir olarak Elazığ Faktörünün Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	35
Tablo 6. Yaşanabilir Şehir olarak Elazığ Faktörünün Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	37
Tablo 7. Ekonomik Şehir olarak Elazığ Faktörünün Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	39
Tablo 8. Kurum Açısından Birinci Faktöre Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları	41
Tablo 9. Kurum Açısından İkinci Faktöre Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları..	42
Tablo 10. Kurum Açısından İkinci Faktöre Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları	44
Tablo 11. Kurum Açısından Dördüncü Faktöre Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları	47
Tablo 12. Kurumlar Açısından Ölçek Geneline Ait Tek Yönlü Varyans Analizi ve Bulguları	48

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1. Ölçeğin Scree Plot Grafiği	29
---	----

KISALTMALAR

ANOVA : Tek Yönlü Varyans Analizi

F : Anova Değer

n : Örneklem Sayısı

Ort. : Ortalama

p : Anlamlılık Derecesi

SS : Standart Sapma

$\bar{X}$: Ortalama Değer

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

Vizyon söz konusu olduğunda akla “Göz odur ki dağın ötesini göre, akıl odur ki başa geleceği önceden bile” şeklinde güzel bir söz akla gelmektedir. Şayet insanlar şehirlerin yerleşim yerlerini depremi düşünerek planlasalardı depremden ölenlerin sayısı az olacaktı. Aynı şekilde caddeleri şehirlerin 100 yıl sonrasını düşünerek geniş planlasalardı trafik sorunu az olacaktı. İnsanın yaradılış gayesi misyon (varoluş sebebi) iken, vizyon uzakları ne kadar görebildiği şeklinde özetlenebilir. Bir gün sonrasını düşünerek karar vermek, bir yıl sonrasını düşünerek karar vermek ve sonsuzluğu düşünerek karar vermek. Aynı şekilde 100 metre uzağı görerek davranış sergilemek, 5000 kilometre uzağı görerek davranış sergilemek ve vitrindeki görünümünü ortaya koymak. Birey, topluluklar, toplum ve milletlerin vizyonu kadar yaşanılan şehirlerin vizyonu da önem arz etmektedir. Şehir vizyonu bir şehirde yaşayan insanların özellikle de yerel inisiyatiflerin vizyonunu ifade etmektedir. Bu çerçevede Dünya’nın değişik şehirleri için kardeşlik şehri, refah şehri, sosyal şehir, akıllı şehir, yeşil şehir, demokratik şehir, ulaşılabilir şehir, turizm şehri, eğitim şehri, siyaset şehri, gönüller şehri, mutlu aileler şehri, çeşitlilik şehri, gibi vizyon ile ilgili açıklamalar yapılmaktadır. Bunun için şehirlerin gelecek vizyonları, özellikle son yıllarda teknolojinin gelişmesiyle birlikte, çok daha önem arz etmektedir. “Hayat iki sonsuz arasında bir mumdur” anlayışıyla kendisine, yöresine, ülkesine ve insanlığa zarar değil faydalı olmaya çalışan ve üreten genç girişimcilerin eğitim şehri” şeklindeki bir vizyon kadar uluslararası sosyal ağları güçlü inanç, tutum ve davranış tutarlılığı olan şehir şeklindeki vizyon da önemlidir. Asıl yapılmak istenen ise “Beşer olan insanın Doğal ve Sosyal dengede Sağlıklı yaşamasının Mühendisliği” dir.

Bu çalışmanın amacı; Elazığ ilinde faaliyet gösteren kamu ve sivil toplum kuruluşlarının yönetici ve çalışanları ya da üyeleri tarafından belirlenen ortak bir kent vizyonu belirlenmesidir. Böylece, Elazığ ilinde yaşayan bütün bireylerin katılım ve kapsayıcılıkla ortak bir gelecek arzusu için birlikte ve huzur içerisinde yaşama beklentisi ve geleceğe yönelik planlar yapma konusunda yol gösterici olması hedeflenmektedir.

1.1.Problem Durumu

Yirmi birinci yüzyılda kentlerin, geçen yüzyılda olduklarından daha farklı bir yapıya sahip olması beklenmektedir. Kentlerin yapılarını belirleyen en önemli faktör ise insanları kente yönelik beklentileridir. İnsanın kentlere yönelik bu beklentileri “kent vizyonu” olarak kavramsallaştırılabilir. Kent vizyonları o kentte yaşayan insanların beklentileri, duyguları, düşünceleri, tavırları, tutumları ve davranışları üzerinde bir etkiye sahiptir.

İngilizce-Türkçe Redhouse sözlükte vizyon kavramının karşılığı “görüş; görme kuvveti, görme, önsezi; hayal, imgelem; kuruntu, evham, kuruntuya dayanan şey; hayal gibi görmek; hayali” (Redhouse, 1995, s. 1105) şeklinde verilmektedir. Bu bağlamda vizyon kavramı *geleceği hayal etme* şeklinde tanımlanmaktadır. Benim bir hayalim var (I have a dream) diyen bir gencin hayalleri ile aynı şeyi söyleyen asırlık kişinin hayalleri aynı değildir. Aynı toplumlar için de doğru olup bu çerçevede vizyon kavramı, zaman içerisinde değişerek ve farklı anlam ve tanımlar kazanmıştır. Bu değişimin nedeni ise değişen toplumsal şartların vizyona yönelik beklentileri ve vizyondan beklenen işlevleri farklılaşmasıdır.

Vizyon kavramına yönelik olarak yapılan tanımlar incelendiğinde, uzun vadede ulaşılmak istenen yer veya durumu ve incelenecek yolu göstermesi konusunda yol gösterdiği görülmektedir. Etimolojik olarak incelendiğinde, vizyon kavramının tarihi çok eskilere dayanmaktadır. Bu kavramın kökeni Latince “Uldere” kökünden gelmektedir. Bu kelime, görmek, anlamak, uyanık olmak anlamlarında kullanıldığı gibi “fark etme, sezme, düş görme, trans ve sınır çizilmeyen düş gücü anlamında da kullanılmıştır (Hoşgör, 2010, s. 9).

Hangi alana uygulanırsa uygulansın beş özelliği tam olarak barındırabilmesi durumunda oluşturulan vizyon başarılı addedebilir:

- Güçlülük: Gelecekte gerçekleşme ihtimali olan ile şu anda gerçekleşen arasından doğan gerilimden elde edilen güçtür.
- Belirlilik: Belirli bir hedefe yönelik bir vizyon olması gerekir.
- Amaçlılık: Temel değer ve amaçları arasında bağlantı olduğu sürece vizyon bir anlam ifade edebilir.

- Somutluluk: Bir vizyonun somut olabilmesi için ilk koşul amacının da somut olmasıdır.
- Çok yönlülük: Bir vizyon, maddi, bireysel ve idealist yönler barındıran çok yönlü bir olgu olmalıdır.
- Etkili bir vizyon oluşturulmuş olan stratejilerin çözümünü sağlar (Hoşgör, 2010, s.16).

Bu bağlamda yaklaşıldığında; belirli amaç ya da amaçları gerçekleştirmek amacıyla oluşturulan güçlü, belirgin, elle tutulabilir ve gözle görülebilir, bireysel ve grup ihtiyaçlarına cevap verebilen vizyonların etkili olacağı söylenebilir. Topluluğun beklentilerini karşılayan vizyonların o topluluğun her bir üyesinin beklentilerine de uygun olması, en azından bireysel beklentilere ters düşmemesi vizyonların etkililiğini artıracaktır. İnsanların toplu bir şekilde örgütlü olarak yaşadıkların toplumların arasında kentler önemli bir yere sahiptir.

Kent; toplumsal, siyasal, yönetsel ve ekonomik alanların o kentte bulunan vatandaşların tamamı için var olduğu yaşam alanıdır. Kent, içinde yaşayan insanları çevreleyen ve ondan etkilenen tüm boyutları içermektedir. Kent kavramı sadece yapılardan oluşan ve içinde belirli bir nüfusun yaşıyor olmasından çok daha anlam içermektedir. Birçok farklı ve köklü yapılanma, kentin kültürünü oluşturacak tarih süreçlerini ifade ettiği için bir kent hakkında araştırma ve çalışma yapılacağına birçok farklı disiplinin verilerinden yararlanmaya ihtiyaç duyulacaktır (Hayta, 2016, s. 3).

Dinamik bir anlama sahip olan kent kavramı tarihin hemen hemen her döneminde değişik anlamlarda kullanılmıştır. Ancak kent sözcüğü genel olarak uygarlık ile eşanlamli kullanılmıştır. Bu bağlamda uygarlığın kentleşme ile birlikte geldiği ve var olduğu genel bir söylem haline gelmiştir. Uygarlık, tarih boyunca kentlerle ilgili olagelmiştir. Bundan dolayı kentler; belirgin yasa ve kurallarla düzenlenmiş, korunan ortamında boy veren bir gelişme süreci olmuştur. Etimolojik olarak incelediğimizde “kent” yani “civilization”, “civitas”tan türemiştir. Aynı zamanda Arap kültüründe de uygarlık anlamına gelen “medeniyet” kelimesi de kent adı olan “Medine”den gelmektedir (Topal, 2004, s.2) . Kent kavramı ilk zamanlarda bünyesinde insanların barındığı mekânsal yapılar anlamında kullanılmasına rağmen günümüzde kentler çok daha karmaşık yapılar halini almış durumdadır.

Kent vizyonu ise, kentin geleceğini öngörerek ve bir gelecek hedefleyerek, bu hedef ve öngörüler doğrultusunda, hedeflenen geleceğe ulaşabilmek için gerekli stratejilerin planlanması, bilincin sağlanması, yatırımların yapılması gibi birçok faktörü en doğru şekilde bir araya getirmektir. Bir kent için vizyon oluşturulurken yapılması gereken, o kentte yaşayan vatandaşların, yöneticilerin, kamu ve özel sektörün görüşleri alınıp bir araya getirilerek ortak bir hedef belirlenmelidir. Zira bir kentin kendi kaderini kendisinin belirleyebilmesi beklenir.

Kentin vizyonu oluşturulurken önce vizyon çevresinde fonksiyonlar tanımlanması ve belirlenen vizyona ulaşmak için gerekli stratejilerin belirlenmesi gerekmektedir. Geliştirilen vizyonda, sadece kentin bulunduğu ülke için değil tüm dünyaya hitap edecek şekilde ve kısa gelecek değil, uzun gelecek düşünülmelidir.

Bir kent için vizyon oluşturma gerekliliği ise, kentlerin mevcut sorunlarının çözümü, gelecekte olmak istediği yerin belirlenmesi ve bu yönde adımlar atılması, karmaşık hale gelmiş olan kentsel yapının kaçınılmaz olarak varacağı geleceğe giderken, daha kontrollü, daha düzenli gitmesini sağlamak ihtiyaçlarından doğmuştur. Belirlenen kent vizyolarının o kentte yaşayan insanların umutları, beklentileri, geleceğe yönelik planları, yaşam tarzları üzerinde etkili olması beklenir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Elazığ, Doğu Anadolu bölgesinin ortasında yer alan ve bir zamanların gıpta edilen kenti olmasına rağmen günümüz itibarıyla bu üstünlüklerini yitirmiş bir kent görünümündedir. Kentin tekrar eski günlerine dönebilmesinde kent sakinleri tarafından ortak bir gelecek inancının ve hedeflerinin olması etkili olabilir. Bu araştırmada Elazığ ilinde yaşayan ve çevresini etkileyebilme şansına sahip toplumsal liderlerin 34 yıl sonrası için bir vizyona sahip olup olmadıklarının ve eğer birbirinden farklı ya da ortak vizyonlar varsa bu vizyonların felsefi temellerinin belirlenmesinin ortak geleceğin inşasında etkili olması beklenmektedir. Toplumsal liderlerin bir vizyona sahip olma beklenmektedir. Bu vizyonların belirlenmesinden sonra toplumsal kesimler tarafından bilinmesi, onların toplum tarafından benimsenmesinde etkili olabilir.

Elazığ ili, tarihi çok eskilere dayanan, birçok farklı kültürün bir arada yaşayarak oluşturduğu kendine has bir kültürü olan ve bunlara bağlı kalabilmiş ancak özellikle

çevresindeki bazı illere kıyasla çağın gerisinde kalmış denebilecek, güzide bir kenttir. Bugünün gerisinde kalmış olan Elazığ için yarın, yarının gerisinde kalmaması adına yapılmış bir çalışma eksikliği göz önünde bulundurularak, Elazığ ili için bir vizyon oluşturma gerekliliği olduğu söylenebilir.

Bu araştırmanın önemi Elazığ'a özgü 34 yıl sonrasının vizyonun geliştiriyor olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Bu vizyonun geliştirilmesi sürecinde kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının yöneticilerinin görüşleri birincil veri kaynağını oluşturmaktadır. Bir kent için en gerçekçi vizyonu ancak o kentte yaşayanlar tarafından geliştirilebileceğine yönelik inanç bu araştırmayı gerekli kılmıştır.

1.3.Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada Elazığ ilinde faaliyet gösteren kamu ve sivil toplum kuruluşlarının yönetici ve çalışanları ya da üyelerinin görüşleri alınarak ortak bir kent vizyonu oluşturulmak amaçlanmaktadır. Böylece, çalışmanın Elazığ ilinde yaşayan bütün bireylerin ortak bir gelecek arzusu, birlikte ve huzur içerisinde yaşama beklentisi ve geleceğe yönelik planlar yapma konusunda yol gösterici olması beklenmektedir.

1.4. Sayıtlar

Bu araştırmanın sayıtları şunlardır:

1. Araştırma için geliştirilen ölçek Elazığ il vizyonunun belirlenmesinde yeterlidir.
2. Katılımcıların ölçek sorularına verdikleri cevaplar onların gerçek görüşlerini yansıtmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırmanın sınırlılıkları şunlardır:

1. Bu araştırma 2019 yılı ve ulaşılabilen kamu ve sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin görüşleriyle sınırlıdır.
2. Elde edilen veriler Elazığ iline yönelik 2053 vizyonunu belirlemeye yöneliktir.

1.6.Tanımlar

Bu araştırmada kullanılan bazı kavramların tanımlar aşağıda verildiği şekilde kabul edilmektedir:

Toplum: Tarihsel süreç içerisinde, aynı topraklarda birlikte yaşayan ve ortak bir kültürü olan, yaşamlarını sürdürmek ve temel ihtiyaçlarını karşılayabilmek adına işbirliği yapan insanların tümü.

Toplumsal Yaşam: Toplumun topluluklar ve bireyler olarak bir arada bulunma ilişkilerinin tümü.

Kent: Toplumsal, siyasal, yönetsel ve ekonomik alanların o kentte bulunan vatandaşların tamamı için var olduğu yaşam alanıdır

Vizyon: Organizasyonun gelecekte ulaşması mümkün olan ve arzulanan durumunun zihinlerdeki imgesidir.

Kent Vizyonu: Bir kentin geleceğini öngörmek ve görmek istenilen hedefleri belirlemek amacıyla geliştirilen vizyon.

Kamu Kurumu/Kuruluşu: Bir devletin yönetiminden ve işleyişinden sorumlu kurumlardır.

Sivil Toplum Kuruluşu: Resmi kurum ve kuruluşların dışında ve onlardan tamamen bağımsız olmak kaydıyla çalışan politik, sosyal, kültürel, hukuki ve çevresel amaçları doğrultusunda lobi çalışmaları, ikna ve eylemlerle çalışan üyeleri ve çalışanları gönüllü olan ve kârlılık amacı gütmeyen örgütlerdir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde tezin kavramsal çerçevesi kapsamında toplumsal yaşam; kent; kent kültürü ve kentlilik; akıllı kentler; vizyon; kent vizyonu; liderlik; sivil toplum kuruluşları ve liderlerin gözüyle kent vizyonu alt başlıklarına yer verilmektedir.

2.1.Toplumsal Yaşam

İnsan doğada tek başına varlığını sürdürebilecek bir özellikte yaratılmamıştır (Bayraktar, 2015, s.110). Kendi doğasında bulunan idealara ulaşmak ve yaşamını devam ettirebilmek için yaratılıştan birçok şeye ihtiyaç hisseder. Hissettiği bu ihtiyaçları yalnız başına karşılaması güçtür. Bu nedenle insan, şahsi mükemmelliklerine ulaşabilmesi için toplumsal yaşama muhtaçtır (Deniz, 2015, s. 51). Aristo'ya göre “insan doğası gereği sosyal bir varlıktır”. Aristo insanın toplum içinde, topluluk halinde yaşaması kaçınılmaz olduğunu ifade etmiştir. Bu gereksinimi yaklaşık olarak yedi asır önce idrak eden İbn-i Haldûn'a göre toplumsal yaşam insan için kaçınılmaz bir zorunluluktur. İbn-i Haldûn (2004, s. 79-80), toplumsal yaşam için “Umran” kavramını kullanmıştır. Umran, yaşamını sürdürmek için insanların bireysel çabalarının yeterli olmayacağını, bu nedenle insanın toplumsal bir yaşam sürmesi ve toplumun diğer bireyleri ile dayanışma içerisinde yaşamasının gerekli olduğunu ortaya koyan bir bakış açısıdır. İnsanlar toplum içerisinde dayanışma içerisinde olmazlarsa ne yaşamak için gerekli olan temel ihtiyaçlarını karşılayabilirler ne de üzerinde yaşadıkları toprakları bir medeniyet haline getirebilirler. Bu nedenle insan için toplumsal yaşam tarzına yönelmesi kaçınılmaz bir zorunluluktur.

İbn-i Haldûn'un medeni insanlar olarak tanımladığı kentliler, kırsal hayat düzeninde yeterince üretim gerçekleştirerek belirli refah düzeylerine ulaşırlar. Bununla beraber, yerleşik düzene geçilir, kentsel yaşamının gereklilikleri olan beslenme, giyim-kuşam gibi gereksinimlerde yardımlaşma yoluna gidilir. Böylece, ihtişamlı yapılar ve kent yaşamı meydana gelmeye başlar. İnsanlar, bolluk ve refah arttıkça en lezzetli yemekleri yemeye, en kaliteli, estetik kıyafetleri giymeye, ihtişamlı yapılar inşa etmeye

başlarlar. Güç ve imkanları en üst düzeye vardığında ise içlerinde çeşitli süslemeler olan, yüksek saraylar ve köşkler inşa edip haddi aşacak derecede bunları süslerler ve bu tutumlarını kıyafetlerine, ev eşyalarına ve diğer eşyalarına yansıtırlar. Kentliler geçimlerini sanayi ve ticaretle sağlarlar. Kazançlarını mecburi ihtiyaçlarını karşılama düzeyinin üstüne çıktığından ve kazançlarının artan kısmını refahlarını arttırmak için harcadıkları için kırsal kesimlerden daha konforlu yaşarlar (İbn-i Haldûn, 2004, s. 156).

İbn-i Haldûn (2004, s. 463), kentleşme için kesinlikle devlete ve o devleti yönetecek bir iktidara ihtiyaç olduğunu savunmuştur. Çünkü kentler, çok sayıda ve heterojen kişilerin büyük iş birlikleri ve yardımlaşmayla ortaya getirilebilen kalabalık yerleşkelerdir. Ancak bu işler, toplumun her bireyi tarafından kaçınılmaz olarak görülmediğinden, onlarda bu tarz eserler ortaya çıkarmayı gerektirecek eğilimler bulunmamaktadır. Bu nedenle onları dışarıdan zorlayacak bir yapıya ve onların, altından ancak devletin kalkabileceği bol mükâfat ve ücretlerle salık verilmesine ihtiyaç vardır.

Toplumun ortaya çıkışı, insanların emniyet içerisinde bir arada yaşama gereksinimlerine dayanır. Bir arada yaşamamanın temelinde tolerans ve tahammül yer alır. Toplumda yer alacak bireylerin beraber yaşamak için buna dair sağlam bir inanç, güven, ahlaki tutum, sorumluluk hissi ve gelişmiş bir kültürel ortam zaruridir. Ancak bunlar bulunsada dahi tek başına yeterli olmayacak. Aynı zamanda ortak değerler ve aynı zihniyetlerin bulunmasına ihtiyaç vardır. Bunların yanında birlikte bir hayat anlayışı, tahammül ve hoşgörü anlayışı eklenmelidir (Bolay, 2015, s.62).

Toplum, sadece insanların bir araya gelerek oluşturdukları bir yığından ibaret olmayıp, üyelerini bir arada tutan farklı değerlere de ihtiyaç duyar. Bu değerler insanların birlikte yaşamalarını sağlayan, onlara maddi ve manevi bakımdan güzel ve mutlu bir hayat yaşamalarını hedef alan kurallardan oluşur. Bahsi geçen kurallar; din, ahlak, ekonomi politika alanlarında ortaya çıkar. Bu değerlerin daha çok kabul görmelerini sağlayan felsefe, bilim ve sanat gibi insan faaliyetleri de vardır. Ve bütün bunlar kültür dediğimiz olguyu meydana getirirler. Kültürün ana unsurları olarak; dil, bilim, felsefe, sanat, informal bilgilerden bahsedilebilir. İnsanın bütün faaliyeti bu alanlar içerisinde yer alır ve hepsi de insan hayatını etkilemektedir (Öner, 2005'ten aktaran: Arıcan, 2015, s. 95).

İnsanın toplumsal yaşamı oluşturabilmesi sadece değerler yoluyla mümkün olmaktadır. Değerlerden izole edilen insan, tabiatın en acımasız ve güçsüz varlığı olacak bir organizmaya dönüşür. Tek amacı hayatını devam ettirmek, neslini devam ettirmek ve gücü yettiğinde hakimiyet kurmak ve hükmetmek olur. Bu hakimiyet ve hükmetme kendisinden daha güçlü bir tehditle karşı karşıya gelene kadar devam edebilir. Kaçınılmaz son; sürekli daha güçlü ve acımasız olanın yaşamını ve neslini devam ettirdiği bir yok oluş sürecidir. Oysa toplumsal yaşamın temelinde toplam fayda yatar. Çünkü insanî-kültürel alanı değerler tarafından biçimlendirilir. Burada tek tip bir toplum üyesi ve toplum tasarımı beraber yaşamının önündeki en büyük engeldir. Her insanın kendini gerçekleştirmek gibi bir hedefi ve sorumluluğu bulunur ve her bir insan kendisini gerçekleştirmiş olmak ve özgür bir çevreye ihtiyaç duyar (Bayraktar, 2015, s. 110-112).

Toplumsal yaşam içinde bulunan bireylerin kendi gerçekliklerini, eğilimlerini ve fikirlerini yansıtan belli sınırların çizilmesini gerektirir ve bu sınırlar bahsi geçen değerler tarafından şekillendirilir. Kültürel kodlar aynı zamanda, bir toplumu var eden değerleri temsil ettiği için eski ve yeni arasındaki kültürel öğeleri ortaya çıkararak toplumun yansıtılmasında büyük bir rol oynamaktadır (Göçmen, 2018, s. 36).

Değerlerin belirli bir kısmı eğitim yoluyla aile ve yakın çevreden edinilir. Zamanla, kişiliğin oluşması ile birlikte sosyal çevre genişler ve neredeyse bütün zamanlardan ve kültürlerden beslenen bir boyuta ulaşır. Böylece insan sadece içinde yaşadığı çağın ve koşulların insanı olmaktan çıkarak evrensel bir boyut kazanır. Ortaya çıkardığı eserler de bütün zamanlar ve mekânlar için başka varoluşları besleyen bir kaynak haline gelir (Bayraktar, 2015, s.109).

2.2.Kent

Yörükân, kent kavramını, karakteristik bir ahlak düzenine sahip homojen bir toplumun içinde tabii alanlarla belirleşmiş ve ortak yaşam temeli üzerine bir araya gelmiş insanların birlikte yaşadıkları yer (Göçmen, 2018, s. 43) olarak tanımlanmaktadır. Kent kavramından, mimari boyuttan daha kapsamlı, fiziki mekânın ötesinde organik bağıntılar içeren bir sistem anlaşılmaktadır (Polat, 2012, s. 53). Kent mekânı, toplum ile mekânın birbirlerini etkilemeleri ile şekillense de kapitalizm, kentsel mekân ve kentte yaşayanlar üzerinde belirleyici bir role bürünmüştür (Vardallı, 2011, s. 24).

Kent, bütün tarih boyunca insanın sosyal yaşamının şekillenmesinde en büyük rolü oynamıştır. Üretim-tüketim arasındaki dengenin değişimlerini, göç, sanayileşme gibi faktörler kentin her daim dinamik bir yapıya sahip olmasını sağlayarak toplumsal yapının da kentin değişen dinamikleriyle beraber şekillenecek dinamik bir yapıda olmasını sağlamıştır.

Kent, insanlar arasındaki ilişkilerin daha geniş alanlara yayıldığı yerler olarak özgürlüğü getirmesinin beraberinde, sermayenin de tutunmak için mekânın şekillenmesine müdahaleleri sonucunda bireylerin yönlendirdiği bir programa sahiptir. Ayrıca hiçbir coğrafyada görülmemiş kadar büyük bir kalabalığa ve heterojen bir yapıya sahip olan kent, bireylerin arasındaki iletişimin kopmasının ve zihniyet farklılıklarının ortaya çıkmasıyla kendi içinde ayrışabilmektedir (Vardallı,2011, s.24).

Her kentin kendine has sosyal bir kimliği olduğu düşünülebilir. Bu özgün kimlik ise sosyal, siyasal, ekonomik yapı ve nüfus ile belirlenir. Bu faktörler birbirleri ile etkileşim içerisindedir, birbirlerini tamamlarlar ve birbirlerini etkilemektedirler. Bu nedenle birbirlerinden ayrılmaları zordur ve hepsi birlikte özgün sosyal kimliği oluştururlar (Hoşgör, 2010, s. 36).

Geleneksel ve modern kentler arasında çok belirgin farklar bulunmaktadır. Geleneksel kentlerin en bariz özellikleri dış etkenlerden korunmak adına çevresini sarmış olan surlara sahip olması, kent merkezlerinin, halkın bir arada bulunacağı ve görevliler tarafından yüksek sesle duyuruların yapıldığı ve kamu binaları ve ibadethanelerin ihtişamlı yapılardan oluşması, etnik ve dini farklılığı olan yerleşim yerleri kentin merkezine uzak bir yerde yapılması kentin ileri gelenleri ve aristokrat kesimin kent merkezinde oturması ve küçük bir kent merkezine sahip olarak nüfusun küçük bir kısmının bu merkezlerde yaşaması idi. Çağdaş kentlerin niteleyici birçok özelliği ise geleneksel kentlere göre büyük farklılıklar göstermektedir. Batı ve Orta Avrupa'da ekonomik ve siyasal nedenlere bağlı gelişen kentli toplumlar ticaret ve dış ilişkiler diğer kentlere göre daha fazla gelişmiştir (Doğan, 2012, s. 487).

Dünyanın küreselleşmesi, kentlerin değişimine sebep olmuş ve küreselleşmenin getirmiş olduğu bu değişim birçok farklı soruna yol açmıştır. Bu nedenle kentler büyük ölçüde yeniden yapılanmaya başlamıştır. Bugün, tüketim merkezi haline gelmeye başlayan kentler, küresel ekonomik ve sosyo-kültürel faktörlerin şekil vermesiyle

birbirlerine benzeyen yapı ve işlevlere sahip yerler haline gelmeye başlamışlardır. Alışveriş kavramı, küresel sermayenin büyük etkisiyle, kentlerdeki yaşamın hemen her alanın işgal etmiş ve bu kentleri bu yönde şekillendirmektedir. Kentin bu yönelimi toplum hareketlerini de şekillendirmiş ve tüketimi artırmayı amaçlayan kentsel mekanlar ortaya çıkmasına sebep olmuştur (Vardallı, 2011, s.25).

2.2.1.Kentleşme

Kentleşme ilk olarak Mezopotamya, Peru ve Çin'deki sarı nehir havzalarından yiyecek üreten toplumlarda ortaya çıkmıştır. Kültürel, ekolojik, ve ekonomik şartların uygun olması bu yörelerde kentleşmeyi sağlamıştır. Tekerlekli taşıma araçları, nehir kayıkları, sulama kanalları ve metalleri işleme sanatlarının gelişmesiyle toplumda fiziki, sosyal ve ekonomik değişiklikler meydana gelmiştir ve bunun sonucunda da Mezopotamya'da ilk şehirleşme oluşmaya başlamıştır. M.Ö. 3000 ile 2000 yılları arasında Doğu Avrupa'da da kentleşme ortaya çıkmaya başlamıştır. Birçok yeni keşif ile bu kentleşme iyice genişlemiş ve Roma ve Yunan imparatorluklarını doğurmuştur. 4. Yüzyıla gelindiğinde Roma 200.00 nüfuslu bir merkez haline gelmiştir. Ancak 5. Yüzyılda imparatorlukların bölünmesi ile kentleşme durmuş ve ticaret ve sanayi fiilen ortadan kalkmıştır. Orta Çağda yeniden kentleşme başlamış olsa da bu çok yavaş ilerleyen bir süreçti. Kentleşme yerleri ulaşım ve ticaret noktalarında gerçekleşmiştir. Bu merkezlerin bir başka özelliği de yönetimin merkezi ve yeni kurulan devletlerin başkentleri olmasıdır. Orta Çağ'daki kentler ya tamamen siyasal ve kültürel ya da tamamen ekonomik tabanlı olarak kurulmuştur. Bundan dolayı teknoloji ve sanayileşme olanaklarının ürünü olan kent kavramı bu kentler için söz konusu değildir. Sanayi öncesi kentler sosyal ve ekonomik açıdan bir varlık gösterememiştir. Ancak bunlara rağmen, bu kentler bugünkü kentlerin temelini oluşturmuşlardır.

2.2.2.Kent Kültürü ve Kentlilik

Kent kültürünü, kentli insanlar oluşturmaktadır. Kentli insan kavramı, kentte yaşayan ve o kentin değerlerini benimsemiş insanı ifade etmektedir. Kent değerlerini ise medeniyetin değerleriyle aynı anlamda kullanıyoruz. Kentlilik, değerlerin büyük oranda şekillendirilmesini ve belirlenmesini sağlar ve birlikte yaşamaya yatkın, dinamik yapılı,

demokratik ve insani haklara saygılı olma değerlerini kapsar. Kentler, farklı kültürde ve zihniyetteki insanların bir arada yaşadığı mekânlardır. Bu nedenle yaşamın bir sorunlar yumağına dönüşmemesi için hoşgörü ve farklılıklara tahammül edebilme gibi değerler hayata geçmelidir (Doğan, 2012, s. 502).

2.2.3. Akıllı Kentler

Akıllı kentler “yollar, köprüler, tüneller, raylar, metrolar, havaalanları, deniz limanları, iletişim, su, güç ve büyük binaların tüm kritik altyapılarının gerekliliklerini yerine getiren ve bütünleştiren, kaynaklarını daha iyi optimize eden, önleyici önlemleri alabilen ve güvenliğini sağlayabilen kentler” olarak tanımlanabilir (Terzi ve Ocakçı, 2017).

Akıllı kent kavramı, sahip olduğumuz kaynakların sınırlı olması, hızlı şehirleşme olgusu ve kent planlamasının gelişen dış koşullara, güncel ihtiyaçlara ve hedeflenen geleceğe uygun olarak ele alınmasını ifade etmektedir (Kayapınar, 2017). Akıllı kent özü itibarıyla bilgi tabanlı bir kent olmayı ifade etmektedir.

Günümüzde, üretime, yeniliğe ve teknolojiye odaklanarak gelişebilen kentler, verimliliklerini ve refah düzeylerini artırmak amacıyla akıllı arayışlar ve uygulamalarda bulunmaktadır. Bu uygulamalarla ortaya çıkan akıllı kent kavramı, kentlerin kullandığı kaynakları daha verimli kullanmalarını ve insanlarına sunduğu hizmeti daha iyi sunmalarını sağlayan modernleşme çabalarını ifade etmektedir. Akıllı kentler yaklaşımı kent problemlerine daha akılcı çözümler üretebileceği için devletlerin ve örgütlerin politika metinlerinde önemli yerler tutmaya başlamıştır. Bu yaklaşım, kentin alt yapı ve şebekelerinin, özellikle ulaştırma ve enerji alanlarının, insan müdahalesinden izole edilmiş bir şekilde, kendi kendine yönetilebilmesi mantığıyla hareket etmeyi ve insanların refah düzeylerini artırmayı hedeflemektedir. Akıllı kent yaklaşımının temelinde dönüşüm felsefesi yatmaktadır. Kentsel dönüşümün kentin tarihi ve kültür yapısının dışına çıkmadan, halihazırda bulunan sistem ve altyapıları aksatmadan yapılması esas alınmaktadır. Bu bağlamda, kentlerin kendi yapılanmasını oluştururken, bu esaslar göz önünde bulundurularak kurgulanması önemlidir. Akıllı kent yaklaşımına bu perspektifle bakıldığında, sadece bilgi ve teknoloji esaslı bir dönüşümden ziyade kentte yaşayanların

refahlarının artırılması ve kentin dokusunun dışına çıkılmamasını amaçlayan bütüncü bir yaklaşım olmalıdır (Elvan, 2017).

Akıllı kentlere dönüşüm sürecine girmesi için yerine getirmesi gereken bazı fonksiyonlar olduğu düşünülmektedir (Elvan, 2017): (1) Ekonomik ve politik etkinliğin artırılması ve sosyal, kültürel ve kentsel gelişimin sağlanması için birbirleri ile iletişim halindeki altyapıların kullanılması. (2) Kentlerde yeni iş imkânlarının yaratılması ve böylece kentlerin sosyoekonomik gelişmişliğinin artırılması. (3) Kentlerde sosyal kabulün sağlanmasıyla farklı kesimler ve bölgelerdeki kent sakinlerinin kamu hizmetlerinden eşit şekilde faydalanması. (4) Bilgi odaklı ve küreselleşen ekonomide nitelikli insan kaynağının kentlere çekilmesi ve yapıcı kültür ortamının oluşturulması. (5) Kent sakinlerinin yeni teknolojileri benimsemesi ve öğrenmesi, vatandaşların yaşayan laboratuvarlar gibi yapılar vasıtasıyla kentler için yeni çözümler üretme konusunda katkılar sağlaması. (6) Sosyal ve çevresel olarak sürdürülebilirliğin sağlanması ve kaynakların etkili kullanılması.

Bir kentin akıllı kent olarak tanımlanması için aşağıdaki alanlarda belirtilen akıllılık unsurlarını taşıması beklenir (Kayapınar, 2017):

- Akıllı kent bileşenleri olarak tanımlanan akıllı ulaşım, akıllı enerji, akıllı altyapı ve akıllı güvenlik,
- Haberleşme, enerji dağıtımı ve ulaşım sistemlerinin akıllı altyapı sistemi ile desteklenmesi,
- Eğitim hizmetlerinde bilgi işlem sistemlerinin yaygın olarak kullanılması,
- Bireylerin bilgi işlem sistemi vasıtası ile yönetimin iş ve eylemleri hakkında ayrıntılı bilgi edinmesi,
- Bina ve yapıların akıllı binaların bütün özelliklerini taşıması,
- Kentte güvenliğin anlık gözleme ve değerlendirme imkânı sağlayan akıllı güvenlik sistemleri ile desteklenmesi,
- Sağlık hizmetlerinin en kısa sürede yerine ulaştırılması,

- Enerji kullanımında etkinliğin ve verimliliğin akıllı kent sistemleri vasıtası ile gerçekleştirilmesi,
- Konut/bina, sokak ve altyapı alanlarına ilişkin yapıların akıllı kent unsurlarının akıllı planlama yöntemleri ile planlanması,
- Kent suyu dağıtımının ve atık suyun akıllı yöntemler ile toplanmasını ve tekrar kullanıma sunulmasını sağlayan sistemlerin oluşturulması,
- Kent ulaşım altyapısının akıllı sistemler ile gerçekleştirilmesi,
- Ulaşımında etkinlik ve verimliliğin en üst düzeyde olmasını ifade etmektedir.

2.2.4. Kurumsal Kent

Kurumsal kent, o kentin; vatandaşlarının yaşamlarının ilk gününden son gününe kadar, eğitiminden barınmasına kadar, iş, sosyal hayat, zorunlu ihtiyaçlar üçlüsünde dahi onlara kurumsal çerçevede yardımcı olabilecek kurumsal yapıların oluşmuş olduğu, kentin kurumlar tarafından ilgilenilmesi gereken her türlü sorunun ilgili kurum tarafından dikkate alındığı ve çözüldüğü kent yapısıdır.

Kentte bulunan kurumların gelişmiş olduğu kadar vakıf yapısının da gelişmiş olması bir kente kurumsal imaj oluşturmada yardımcı olacaktır. Vakıflar da kurumsal yapıya uygun hareket ettiğinden ve kentte yaşayanların belirli sorunlarıyla ilgilendiğinden kurumsal yapıya hizmet etmektedir. Ayrıca kurumsal yapının gelişmiş olduğu kentlerde katılım ve yönetişimin de aynı oranda gelişmiş olduğu görülmektedir.

2.2.5.Modern Kent

Modern şehir, bilim ve teknolojiadaki gelişmeler ve sanayileşme ile oluşuyor olmasının yanı sıra, bir sosyal olgu olarak bünyesinde pek çok sorun barındırmaktadır. İnsan çevresinde bulunan konut, şehir ve tabiat ile insanın etkileşimleri modern kent kavramıyla birlikte büyük ölçüde değişime uğramıştır (Kuban, 2007: 68; Cansever, 2014, s. 336; Akt, Gökdemir. 2017).

Modern zaman, insanın yaşamında şehir hayatının damgasını vurduğu zamanlardır. Şehirler, fiziksel olarak büyüklüklerinden ziyade bir “hayat tarzı”

olarak insanlığa büyük bir etki bırakmıştır. L. Wirth, modern çağda şehirlerin yalnızca fiziksel sınırlarda kalmayarak, ulaşım, iletişim ve teknolojiadaki gelişmeler sayesinde toplumun geri kalan kesimlerini de etkileyecek bir duruma geldiğine dikkat çekmiştir (Wirth, 1938, s. 5, Akt: Çiftkaya, 2016). Başka bir deyişle, kentleşme kavramı artık yalnızca insanların şehir olarak isimlendirilen yerlere gelip yerleşmeleri ve ona dahil olmaları değil, aynı zamanda şehirlerin büyümesiyle meydana gelen kendine has hayat tarzının artarak öne çıkması ve insanların nerede olurlarsa olsunlar ulaşım ve iletişim araçları aracılığıyla şehrin etkisi altına girmesidir (Giddens, 2009, s. 215, Akt: Çiftkaya, 2016).

Bugün modern bir kentten beklentimiz ve bu beklentimiz sonucunda ölçmek üzere anketimizde kullandığımız sorulardan da yola çıkarak, şunlardır:

Sağlıklı ve eğitimli nesillerin yetiştiği, kaliteli ev ve çevre koşullarında güvenle yaşadığı ve hizmetlere kolayca ulaştıkları,

Su, toprak ve materyallerin iklim değişikliğine sebep olmayacak şekilde kullanıldığı sıfır atık ve yenilenebilir enerji üreten ekosistem şehri

Kişisel güvenlik ve öznel refahın sosyal adalet ilkesiyle korunduğu güvenli şehir,

Beşer olan insanın doğal ve sosyal dengede sağlıklı yaşamasının mühendisliği yapılan bilim şehri,

“Hayat iki sonsuz arasında bir mumdur” anlayışıyla kendisine, yöresine, ülkesine ve insanlığa zarar değil faydalı olmaya çalışan ve üreten genç girişimcilerin şehri,

Herkesin sunulan hizmetlerden memnun kaldığı sağlık şehri.

2.2.6. Yaşanılabilir Kent

“Yaşanılabilirlik” kavram olarak, bir yerleşim yerinde yaşayan insanların, o yerden beklentileri ve yaşamasına elverişli koşulların tümünün değerlendirilmesi ve ölçülmesine dair parametrelerin toplamıdır. İnsanların basit ve ileri düzeydeki

beklentilerinin ve gereksinimlerinin tamamının karşılanma düzeyi yaşanılabilirliği ölçer (Parlak, 2011'den Akt: Tandoğan, 2014).

Yetişkin bir insanın gereksinimleri arasında önem düzeyine göre farklılıklar vardır. Maslow bu gereksinimleri bir piramit olarak şekillenmiştir. Bunları önem sırasına göre şöyle sıralayabiliriz; biyolojik gereksinimler, güvenlik, ait olma-bağlanma, saygınlık, kendini gerçekleştirme ve entelektüel, duygusal ve estetik gereksinimler. Yaşanılabilir bir kentte vatandaşlar bu ihtiyaçlarını tam olarak karşılayabilir olmalıdır.

Ölçeğimizde yaşanılabilir kent vizyonu faktöründe, vizyon ölçmek için hazırladığımız ve katılımcılara sorduğumuz sorular da şöyledir;

- Elazığ-Malatya ve Tunceli ulaşımının teleferik ve teleseriçe yapıldığı Eğlenceli Ulaşım Şehri
- Yılın 12 ayı her tarafı her dem yeşil ağaçlarla kaplı selüloz oranı yüksek Enerji Şehri
- Spor altyapısını tamamlamış, sporcu yetiştiren ve ihraç eden Sporun Başşehri
- Sosyal yeniliklerin yapıldığı ulusal ve uluslararası ölçekte Sosyal İnovasyon Şehri
- Elazığ'da yaşayan herkes için kişi başına 2 süt ineği, 20 koyun-keçi, 20 meyve ağacı, 1 dekar hububat, 1 dekar bağ, 20 kg balık, 1 dekar tıbbi-aromatik bitki, 1 dekar sebze (bostan ve soğan-sarımsak dahil), 10 kanatlı, 5 arılı kovan ve 0,5 dekar seracılık
- Kültürel farklılıkları zenginliğe dönüştüren Sosyal İnovasyonun Başşehri (Katılımcılardan bu soruları verdikleri önem derecelerine göre değerlendirmeleri istenmiştir).

Bu faktörün oluşturduğu vizyonun içeriği de yaşanılabilir bir kentte bulunması gereken özelliklerdir.

2.2.7. Ekonomik Kent

Ekonomik bir şehirde insanlar çalışabilecek yaşa eriştiklerinde hayatlarını idame ettirebilmek için ihtiyaç duydukları bir iş bulabilme ve bu işte çalışabilme imkanlarına

sahip olurlar. İnsanların bu imkanlara sahip olmadığı bir şehrin ekonomik olduğunu söyleyebilmek mümkün görünmemektedir. İş imkanlarının çok olması toplumun her kesiminin refah seviyesinin belli bir düzeyin üzerinde olduğunu işaretidir. İş gücüne olan ihtiyaç fazla olduğundan dolayı çalışanların talep edecekleri ve alabilecekleri ücretler asgari geçim şartlarını karşılayabilecek düzeyde olur. Böylece kişilerin temel ihtiyaçlarını ve geliştirilmiş zevklerini karşılayabilecek ekonomik refah seviyesine ulaşılmış olur. Günümüz şehirlerinde iş imkanlarının olması beklenen alanlar tarım ve zanaat alanlarından daha çok bilgi teknolojilerine dayalı alanlar olmak durumundadır. Yapay zeka, robotik, iletişim ve diğer teknolojik alanlardaki gelişmeler bir şehrin bu alanlarda kendi insanları için iş imkanı oluşturması beklenir. Ulaşım hizmetlerinin kalitesi ve her vatandaşa ulaşma düzeyi şehrin ekonomikliği ile doğrudan alakalıdır. Bundan ötürü ekonomik bir şehrin toplu ulaşım araçlarının ulaşmadığı semti ve mahallesinin olmaması beklenir. İnsanların günün her saatinde şehrin her bir köşesine ulaşabilme imkanlarına sahip olması beklenir. Yine ekonomik bir şehirde sadece kentsel tasarım ve mimari yeterli görülmez. Bununla birlikte insanların nefes alabilecekleri piknik alanları, ormanlar, tarıma elverişli arazilerin olması beklenir. İnsanlar şehrin sıkıcılığından kurtulup bir nefes alabilmek ve hobilerini tatmin edebilmek için ekip dikebilecekleri arazilere ihtiyaç duyarlar. Mesai saatleri dışında buralara ailesiyle, eş dost ve akrabalarıyla gidip gönül rahatlığı içerisinde zaman geçirmek isterler. Bunun sağlanabilmesi için herkesin refah düzeyinin yüksek olduğu bir ekonomik şehre ihtiyaç duyulmaktadır.

2.3. Vizyon

Redhouse (s.1105) sözlüğünde vizyon (vision) görüş, görme kuvveti, önsezi, hayal, imgelem vb. ifadelerle tanımlanmaktadır. İngilizceden Türkçeye çevrilirken görüş gücü, öngörü, öngörü, uzgörü, gibi farklı kullanımlar ortaya çıkmaktadır (Aksu, 2002, s. 65). Vizyon, bir örgütün gelecekte kendisini görmek istediği yerdir. Gelecekte örgütün kendisini görmek istediği bu yer somut geleceğin bir resmidir. Bu resim, gerçekleşebilecek kadar yakın, ancak yeni bir gerçek için yapılanmanın hayranlığını uyandıracak kadar da uzaktır. Vizyon, gelecekle bağlantılı ve şekillendirilmiş var olma sezgileridir. Vizyon, gelecekte olabilecek veya oluşturulabilecek bir pozisyonun, bugün için düşünce düzeyinde yapılandırılmasıdır (Çelik, 2013, s.164).

Peter M. Senge (2013, s. 229), vizyon yerine paylaşılan vizyon kavramını kullanmakta ve bu kavramı “insanların yüreklerinde tutuşan bir güç, etkili bir güç” şeklinde tanımlamaktadır. Bu güce ilham veren bir fikir olabilir, ama bir kere yol alınca –birden fazla kişinin desteğini kazanacak kadar zorlayıcıysa- o zaman artık bir soyutlama olmaktan çıkar. Elle tutulur, somut bir şey olur. İnsanlar onu var olan bir şeymiş gibi görmeye başlar. İnsan ilişkilerinde paylaşılan vizyon kadar güçlü pek az etken vardır. Senge’ye göre, en basit düzeyde paylaşılan vizyonu “neyi gerçekleştirmek istiyoruz?” sorusunun cevabıdır.

Bir vizyon, iki kişi aynı resme sahip ise ve bu resmi her birinin tek başına değil de ikisinin bir arada edinmesi düşüncesine bağlı iseler, ancak o zaman gerçekten paylaşılmış olur. İnsanlar bir vizyonu paylaşıyorlarsa, ortak bir özlemle birbirlerine bağlıdırlar. Paylaşılan vizyonlar güçlerini, ortaklaşa bir dert edinmeden alırlar (Senge, 2013, s. 229). Bir toplumda birlikte yaşayan bireyler geleceklerini inşa etmede birbirlerine bağlanma arzusunda olurlarsa paylaşılan güçlü vizyonlar oluşturabilirler. Bu bağlamda toplumdaki bireyleri birbirlerine bağlanmanın zorunluluğunu herkese gösterebilecek, herkes için açık hale getirebilecek toplumsal liderlere ihtiyaç vardır. Bir kentin sakinlerini birbirlerine bağlayacak inanç kökenli, sosyal, ekonomik, siyasal ya da sportif vizyonların oluşturulmasında o kentte yaşayan toplumsal liderlerin önemli bir etkileri vardır. Bu toplumsal liderler formel organizasyonların başında bulunan yetkililer olabileceği gibi Sivil Toplum Kuruluşları (STK) yöneticileri ya da üyeleri de olabilir.

Vizyoner bir lider, kurumu için izleyenleri ile birlikte geliştirdiği vizyonu çekici kılar ve izleyenleri açısından yüksek düzeyde motivasyon oluşturarak liderlik gücünü artırır. Bunu yaparken, izleyenlerinin geleceğe yönelik bakış açılarını aydınlatır ve varılması gereken hedefi açıklığa kavuşturur. Kendisi de gelecekte ulaşmak istenen hedeflerin gerçeğe uygun düşlerini kurar. Uzak olmayan bir gelecekte bazı şeyleri değiştirme gereğini hisseder ve sorunlara genel ve sezgisel bir bakış açısıyla bakar (Çelik, 2000, s. 88-89).

Heintel, vizyonun örgüt çalışanlarının / üyelerinin davranışlarını değişik şekillerde etkilediğini ifade etmektedir (Akt. Çelik, 2013, s. 164-165):

1. Duygusal uyarma ve çekicilik
2. Ateşleme ve hayran bırakma

3. İtici güç ve alışkanlıklar
4. Hatırlanma yeteneğini geliştirme
5. Yenilikçiliği destekleme
6. Öncülük etme ve bütünleştirme
7. Yön gösterme ve yol aydınlatma.

2.4. Kent Vizyonu

Kent vizyonu, kentin şekillenmesinde fikir ve söz sahibi olması gereken paydaşların bir araya gelme yoluyla kentin gelecekteki resmini çizmeleri, kentin geleceğine dair ortak amaçlarda birleşmeleri ve bu amaçları gerçekleştirme amacıyla üretilen ve paydaşlar tarafından paylaşılan stratejiler ve projelerdir (Hoşgör, 2010). Kent vizyonuna doğru atılan ilk adım kentin imkânlarının, sorunlarının ve bu sorunlara yönelik çözümler doğrultusunda çakışmalar yapmak ve uygulamaya yönelik projeler geliştirmektir. Bu projelerin hangi stratejiler izlenerek gerçekleştirileceği ise kent vizyonunun ikinci adımını oluşturmaktadır.

Kentin işlevleri, kentteki yaşam ve yönetim şekillerinden işaretler barındırır. Vizyon kavramının içerisinde gizil olarak görsel bir yön vardır. Vizyon uzun vadeli bir geleceğe yönelmiştir. Bu vizyon yalnızca yönetim boyutunda değil toplumun diğer aktörleri tarafından da gerçekleştirilmeye çalışılacaktır. Bu nedenle toplum tarafınca paylaşılmış olması ve kamu alanında tartışılarak üzerinde görüş birliği sağlanmış olmalıdır. Kamuoyunda tartışılması, hem dünyada değişen ve gelişen ortamdan hem toplumsal hareketlerden hem de yerel kültürden etkilenemeye açık olması demektir (Tekeli, 2012, s. 31).

Bryant (1997) toplumsal vizyon oluşturmada üç yaklaşım çerçevesinde ele almaktadır (Akt. Aksu, 2002, s. 69):

1. *Konsey / Kurul Yaklaşımı*: Kent veya ilçe konseyi / kurulu, tarama sonuçları ve toplumsal toplantılara dayalı olarak toplumun vizyonunu oluşturur. Bu yaklaşım çoğu kez zordur. Çünkü konsey üyeleri günlük işlere öylesine dalmışlardır ki, stratejik sorunlar ve gelecek vizyonlar üzerinde odaklanmak zor gelebilir.

2. *Vizyon Görev Gücü*: Yine tarama sonuçlarına ve toplumsal toplantılara dayalı olarak, bir görev gücü veya çalışma grubu, toplumun vizyonunu geliştirmek için özel görevlere atanır. Bu yaklaşım, vizyon çabası için ihtiyaç duyulan odaklanmayı sağlar; fakat bir karar organı daha ortaya çıkmış olur.
3. *Toplum Vizyonu Oluşturma Toplantıları*: Toplumun tüm üyeleri, her biri toplumsal yaşamın önemli bir yönünün inceleneceği vizyon oluşturma toplantılarına katılmaya davet edilir. Katılımcılardan, toplum için vizyonlarını paylaşma ve uzlaşmaya varmaları istenir. Bu, çoğu kez toplum üyeleri arasında en fazla şevk oluşturan yaklaşımdır.

Bir başarı vizyonunun ilham verici olması beklenir. Aksi takdirde, kişileri ilerlemek için harekete geçiremez. İnsanları ikna etme ve göz önüne serilmiş bir geleceği açık bir biçimde betimleme ilham vericidir. Daha iyi bir geleceğe odaklanma, umut ve düşleri özendirme, ortak değerlere başvurma, olumlu sonuçları belirtme, birleşmiş bir kümenin güçlerini vurgulama, resim, imge ve mesajları kullanma, coşku ve heyecanı iletme böyle bir vizyonun özellikleri arasında sayılabilir (Aksu, 2002, s. 71).

Vizyondan beklenen gelecekteki eylemlere yol göstermesidir. Vizyonlar içlerinde adeta gizli bir eylem programı taşırlar. Bu nedenle bir vizyona sahip olanın, eylemleri arasında bir tutarlılık olması beklenir. Bir vizyondan beklenen yeni eylemlere, geçmişteki eylemlere göre bir sıçrama yaptırması yani daha iddialı bir hedefi ortaya koymasındır. Vizyon eylemlere yol gösterecek olmasına karşın içinde bir müphemliği de taşıyacaktır. Bu müphemlik onun herkesin yorumlamasına ve yaratıcılığına açık hale getirmekte ve üzerinde odaklaşmayı kolaylaştırmaktadır. Bir toplumun geleceğine ilişkin bir vizyon üstünde görüş birliği olması bir anlamda da o toplumdaki kamu yararının somutlaştırılması olarak da yorumlanabilir (Tekeli, 2012, s. 31).

Günümüzde demokrasinin katılımcı, çoğulcu ve müzakereye açık bulunduğu meşru olarak görülmesi beraberinde yönetim anlayışından yönetişim anlayışına geçişi gerektirmiştir. Böyle bir toplumun oluşumu çok sayıdaki aktörün kararları ve karşılıklı etkileşimiyle gerçekleşmektedir. Yönetişimde, yönetimde olduğu gibi, toplumu bir noktadan kalkarak daha önce belirlenmiş başka bir noktaya götürmeyi amaçlamaktadır. Tersine, yönetişimde varacağı noktaya göre hesaplanmayan bir yönlendirme söz

konusudur. Toplumdaki değişik aktörler yatay ilişkilerle, içinde yaşadıkları toplumları birlikte yönlendirmekte, birlikte düzenleme söz konusu olmaktadır. Yönetimden yönetişime geçilmesiyle bir toplumun yönlendirilmesine artık araçsal rasyonalite yol gösterici olmaktan çıkmakta, o yerini iletişimsel rasyonaliteye bırakmaktadır (Tekeli, 2012, s. 30).

Eğer bir kentin gelişmesi o kentte yaşayanların kısa erimli güdülerinin yarattığı dinamiklere bağlı bırakılırsa o kentte yapılan yatırımlar kendi kendilerini değersizleştirir; doğal ve tarihi değerler tahrip edilir vb. birçok olumsuz sonuç gerçekleşecektir. Kentte doğabilecek bu tür sonuçlardan kaçınabilmek için, planlamanın uzun erimli perspektiflerine gereksinme duyulacaktır (Tekeli, 2012, s. 31).

2.5. Toplumsal Sorumluluk

Toplumsal sorumluluk kamu ya da sivil toplum kuruluşlarının kamu yararına davranışlarını sınırlandırmalarını ifade eder. Geçmişten günümüze kadar yaşanan pek çok gelişme örgütlerin/kurumların toplumsal sorumluluklarını gözetmeden var olamayacağı gerçeğini göstermiştir. Toplum, iş dünyasından çevreyi korumasını, güvenilir ürün satmasını, çalışanlarına adil davranmasını, müşterinin güvenini kazanmasını eğitime ve sanata katkı yapmasını bekler. Her örgüt canlı bir organizma gibi çevresiyle etkileşim içinde olduğunda çevreye açık olmak zorunluğu ile karşı karşıyadır. Örgüt çevre etkileşimi karşılıklı uyum sağlar ve dinamik bir denge sağlar. Açık sistemler, yaşamak için dış çevreyle ilişki kurmak, çevreden yeteri kadar enerji, materyal ve bilgi almak zorundadırlar. Bu durum, örgütün çevresine dinamik bir denge sağlaması için kaçınılmazdır. Örgüt bir yandan kendi çalışanlarının sorunlarına eğilirken, öte yandan dışarıda yer alan geniş toplumsal kesimle ilişkiler kurar, toplumun çeşitli kesimlerini yakından izler.

2.6. Sivil Toplum Kuruluşları

En geniş anlamıyla sivil toplum, devlet ve aile arasında gönüllü, kendini oluşturan ve kendi ayakları üstünde duran, hukuksal bir düzenle ya da ortak değerlerle sınırlı, devletten özerk, örgütlü toplumsal yaşam alanı olarak ifade edilmektedir. Türkiye’de sivil toplum örgütlerinin kuruluşlarının tarihi Osmanlı dönemlerine kadar uzanmaktadır.

Osmanlı toplumundaki millet sistemleri, loncalar, vakıflar, tekkeler bugünkü sivil toplum kuruluşlarının temelini oluşturmaktadır (Tiftikçi, 2020, s.16).

Yıldız (2007: 58) STK'ların çağdaş ve demokratik toplumların vazgeçilmez öğelerinden birisi olduğunu ifade etmiştir.

Sivil toplum kavramı, Türkiye’de 1980’lerin başlarında kullanılmaya başlamış ve özgün bir kullanım şekline bürünmüştür (Erözden, 2004, s. 61).

1992 yılındaki Rio Çeyre ve Kalkınma Zirvesi’nin Türkiye’de pek fazla etkileri olmamıştır. Oysa ki bu zirvede STK’lar hükümetler tarafından kabul görmüş önemli bir dönüm noktası haline gelmiştir. 1996 yılında BM Zirvesi’nin İstanbul’da tertip edilmiş olması Türkiye’de STK ortamı oluşturulmasına yol açtı (Kaçan, 2018, s. 25).

STK’lar iktidar amaçlı kurumlara benzer olarak kendilerini “halkın temsilcisi” olarak görmekte ve göstermektedirler. STK’lar giderek politika oluşturma sürecine katılmaktadırlar. Hükümet tarafından, sürdürülebilir kalkınma ve yoksullukla mücadele hedeflerine ilişkin politikaların uygulanmasında önemli bir rol oynadığı savunulmaktadır. Bir başka deyişle, STK’ların programları hükümetin ürettiği politikaları doğrudan etkilemektedir (Pasha, 2004, s. 19).

STK’ların işlev ve fonksiyonları genel olarak aşağıdaki maddeler halindedir.

- Kişilerin taleplerini kamuoyu oluşturarak iletilmesini sağlamak,
- Piyasalardaki tekelleşme ve aşırı hakimiyet anlayışına çoğulculuk ilkesi ile önlem almak,
- Demokrasiyi ve çoğulculuğu özümsemiş bireylerin yetiştirilmesini sağlamak,
- Siyasi yönetim ile uyumlu veya alternatif projeler üretip gerekli finansman desteğini sağlayarak toplumsal problemlere çözüm üretmek (Talas, 2014, s. 392).

2.7. Liderlik

İnsanlar toplum/topluluk halinde yaşayan sosyal nitelikli canlılar oldukları kadar oluşturdukları toplulukları yönetecek ve hedeflerine götürecek liderler ve yöneticiler ile aralarında hiyerarşik bağlılığa ihtiyaç duyan varlıklardır. Birey, kendi kişisel ihtiyaç,

amaç ve arzularının bir kısmını gerçekleştirmek için bir topluma/topluluğa ihtiyaç duyar. Belirli amaçlara yönelmiş bulunan bir insan topluluğunun/grubunun hedeflere doğru yönlendirilmesi ayrı bir beceri ve ikna yeteneğini gerektirir. Liderlik, bir grup insanı belirli amaçlar etrafında toplayabilme ve bu amaçları gerçekleştirmek için onları harekete geçirme bilgi ve yeteneklerinin toplamı olarak tanımlanabilir. Lider, grup üyeleri tarafından hissedilen ancak açıklığa kavuşmamış olan ortak düşünce ve arzuları benimsenebilir bir amaç biçiminde ortaya koyan ve grup üyelerinin potansiyel güçlerini bu amaç etrafında faaliyete geçiren kimsedir (Eren, 1984, s. 363).

Ornstein ve Lunenburg (2013, s. 100) liderliğin incelenmesinin Milattan Önce 400'lü yıllardaki Platon'un Republic eserine kadar uzanan bir geçmişi olduğunu ifade etmektedirler. Bass, Yukl ve Bennis'e göre liderlik, bireyin, tanımlanmış başarıya ya da örgütsel amaçlara ulaşmak için diğer grup üyelerini etkilediği süreçtir. Bu tanımın üç ayrı boyutu vardır: (a) liderlik etki gerektirir, (b) liderlik amaca ulaşmayı gerektirir, (c) liderlik izleyiciler gerektirir. Liderlik bir etkileme sürecidir.

Etkileme süreci, bir liderin birden çok grup üyesinin ya da astın eylemlerini ya da tavırlarını değiştirdiği bir süreçtir. Liderler örgütlerde davranışın birçok yönünü etkilerler. Liderler, örgütün yapısını, izleyicilerin grup kültürünü, motivasyon seviyelerini, performansını, devamsızlıklarını, işe geldikleri ve işten ayrıldıkları süreyi, karar verme süreçlerindeki kaliteyi, iletişim modellerini, değişime açıklıklarını, uygulamalarını ve öğrenmelerini etkilemektedir. Liderler, belirli amaçlarla alakalı grup üyelerinin eylemlerinin ya da tavırlarının değiştirilmesine odaklanır. Liderler izleyicilerini değişik şekillerde etkiler ve ayrıca izleyicilerinden etkilenir. Dahası, liderliğin sadece izleyicilerle ilişki içerisinde mevcut olabileceğini söylemek uygundur; kişi izleyicileri olmadan lider olamaz. Liderlik, izleyicilerin etkilenmeye razı olmaları gerektiğine işaret eder. Bütün liderler grup üyeleri üzerinde etki sahasına girer. Ancak bazı liderler formel etki sahibiyken bazıları böyle değildir. Formel liderler, amaçlarına ulaşmak için örgütteki diğer üyeleri etkilemek üzere yetki (pozisyon gücü) verilen bireylerdir. İnformel liderlerin diğerlerini etkilemek için hiçbir resmi yetkileri yoktur ama bazen bir örgütte en az formel liderler kadar etki sahibidirler. Çünkü onlarda öyle özel yetenekler ve beceriler vardır ki grup üyeleri amaçlarına ulaşmak için bu özelliklerin işe yarayacağını farkındadır (Ornstein ve Lunenburg, 2013, s. 100)

Cooley liderliği “sosyal hareketlerin merkezinde olabilmek” şeklinde tanımlamaktadır (Erturgut, 2012: 108). Aydın’a (1994, s. 240) göre ise liderlik, liderin izleyenleri hem kendi hem de izleyenlerin değerlerini, isteklerini, ihtiyaçlarını, özlemlerini ve beklentilerini temsil eden belirli amaçlar için eylemde bulunmaya ikna etmesidir. İzleyenlerin amaç ve ihtiyaçları liderlik açısından göz ardı edilemeyecek derecede önemlidir. Astları üzerinde etkili olmayı hedefleyen örgüt yöneticisinin ya da üyelerinin davranışlarını etkilemek isteyen STK yöneticisinin izleyenlerin amaçlarından haberdar olmadıkça ve onların nelere ihtiyaç duydukları bilgisine sahip olmadıkça onlar üzerinde bir etki oluşturması ve onlara liderlik yapması beklenemez.

Liderlik davranışı genellikle onun hitap ettiği grubun yapısına ve amaçlarına bağlıdır. Bu izleyiciler grubunun farklı yapı ve özelliklerde olması onların istek ve beklentilerinin farklılaşmasına yol açar. Liderler iki amacı bağdaştırmak zorundadır. İlki, bağlı oldukları örgütün amacını gerçekleştirme ikincisi ise bu amacın gerçekleştirilmesinde en aktif rolü oynayan insanların ya da izleyicilerin amaçlarını gerçekleştirmektir. Çalışanlar ya da izleyiciler örgütsel amaçlara ulaşıp onları gerekleştirmedike, lider örgütsel amacı arzulama derecesini artırmak için çalışanları daha fazla ödüllendirerek örgütsel amaçlara daha çok hizmet ettirebilir. Liderler, izleyicilere yol göstererek, onları eğitip yönlendirerek örgütsel amaçlara ulaşmanın onları kendi bireysel amaçlarına da ulaştıracağına ikna edebilir. Örgütsel amaçlar için izleyici amaçları ne kadar bir araç ise izleyiciler için de kendi amaçlarına ulaşmada örgütsel amaçlar bir araç niteliği taşımaktadır (Eren, 1984, s. 366).

Liderlikle ilgili yaklaşımlar genelde üç başlık altında toplanmaktadır: (a) zellikler yaklaşımı, (b) durumsal yaklaşım, (c) davranışsal yaklaşım:

2.7.1. zellikler Yaklaşımı

Birçok düşünür, bazılarının yönetmek bazılarının ise yönetilmek için gibi doğuştan gelen özelliklere sahip olduğuna inanmaktadır. Aristo, bireylerin onları lider yapacak özelliklerle doğduğunu düşünmekteydi. Liderliği belirleyen anahtar faktörlerin içsel olduğu yargısı liderliğin özellik yaklaşımını ortaya çıkarmıştır. Bass, 21. yüzyılın başında şanslı bir miras, sosyal rastlantılar, diğer insanlardan farklı özellikler ve yeteneklerden dolayı liderlerin genellikle, üstün bireyler olarak düşünüldüğünü

gözlemlemiştir. 1950’li yıllara kadar kimin lider olacağını belirleyen özelliklerin tespiti için yapılan çalışmalar, liderlik üzerine yapılan çalışmaların yönünü belirlemiştir. Araştırmacılar, liderleri izleyenlerinden ayıran, kişisel özellikleri belirlemeye çalışmışlardır. Üzerinde çok fazla çalışma yapılan özellikler; kilo ve boy gibi fiziksel özellikler, kişisel faktörler, ihtiyaçlar, değerler, enerji ve hareketlilik seviyeleri, iş ve ilişki yeterliliği, zekâ ve karizma olarak sıralanabilir. Zaman içerisinde kişisel özelliklerin öğrenme, kalıtım ve çevresel faktörlerden etkilendiği anlaşılmıştır (Hoy ve Miskel, 2010, s. 378).

2.7.2. Davranış Teorileri

Liderlik davranışlarına yoğunlaşan teoriler, liderlerin nasıl başarılı olduklarını görmek için etkili ve etkisiz liderlik davranışlarını analiz etme yolunu seçmektedir. Bu durumda, etkili liderlerin kimler olduklarından ziyade, etkili liderlerin davranışları üzerinde odaklanılmaktadır. Bu amaçla incelenmesi gereken başlıca hususlar şunlardır: Liderler ne şekilde liderlik ederler? Astların fikirlerini ne ölçüde dinleyip kullanırlar? Özellikler yaklaşımı ile davranışsal yaklaşım ayırım beklendiği kadar kesin değildir. Bir liderin kişisel özelliklerinin liderlik stilini ve davranışını etkilemesi büyük bir ihtimaldir (Lunenburg ve Ornstein, 2013, s. 106). Davranış teorileri, lider davranışının iki farklı boyutuna dayanmaktadır. İlk boyut, liderin insanlarla, kişisel arası ilişkilerle ve grubun devamlılığıyla ilgilenmekteyken, ikinci boyut; üretim, işin tamamlanması ve amaca ulaşmakla ilgilenmektedir (Hoy ve Miskel, 2010, s. 386).

2.7.3. Durumsallık Teorileri

Bu teoriler liderliği, liderin grupta ilişkilerinde kullandıkları davranış tarzları açısından ele almaktadırlar. Lider davranışının duruma bağlı olarak hangi ölçüde yönlendirici, hangi ölçüde katılımcı olması gerektiğini belirleyen etmenin değişebileceğini vurgulamaktadır. Buna göre, her koşulda uygulanabilecek en iyi, evrensel tek bir liderlik tarzı yoktur. Bir lider davranış biçiminin seçilmesinde durumsal özelliklerin ve koşulların değerlendirilmesi zorunludur. Bir liderlik tarzının seçilmesinde en uygun ölçüt etkinliktir. Hangi davranışın, hangi liderlik tarzının en üst düzeyde

örgütsel etkililik sağladığı ve örgütsel amacın gerçekleştirilmesinde etkili olduğu önem taşımaktadır. Bu ölçüt, liderlik tarzının belirleyicisidir (Aydın, 1994, s. 252). Koşul bağlılık, diğer adıyla durumsallık teorileri arasında en bilinenleri Fiedler'in Duruma Bağlılık Teorisi, Vroom ve Yetton'nun Normatif Durumsallık Teorisi ve Reddin'in 3 – D Liderlik Teorisidir.

2.8. Kent Vizyonu Oluşturmada Liderliğin Oynadığı Rol

Liderler bir toplumda geleceğe yönelik beklentileri, umutlar, arzular oluşturabilecek yeterliliğe sahip kişilerdir. Vizyon olarak kavramsallaştırılan bu geleceğin resminin liderler ya da izleyicileri tarafından çizilmiş olması çok önemli değildir. Liderler belirlenen vizyonların toplumdaki herkes tarafından benimsenmesini ya da sahiplenilmesini sağlama konusunda insanlar üzerinde etki oluştururlar. Bunun sonucunda toplumda paylaşılan, herkesin arzu ettiği, gerçekleşmesi için çaba harcadığı ortak bir gelecek arzusu, inancı veya resmi ortaya çıkar. Toplumun bu vizyonu gerçekleştirme yönündeki istekliliği ya da arzusu vizyonun gerçekleşme düzeyinde etkili olur. Bu durum “kendini gerçekleştiren kehanet” olarak nitelendirilebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, veri toplama aracı, verilerin toplanması, analizi ve kullanılan istatistiksel işlemler üzerinde durulmuştur.

3.1.Araştırma Modeli

Araştırma nicel yaklaşım çerçevesinde olup tarama modelindedir. Tarama modelleri, bir olgunun mevcut durumda ya da geçmişteki halinin “ne” olduğunu ortaya koymayı amaçlayan modellerdir (Karasar, 2009, s. 79). Bu model kapsamında Elazığ ilinde faaliyet gösteren Sivil Toplum Kuruluşları (STK) yönetici ve üyeleri ile kamu kurumu yönetici ve çalışanlarının Elazığ 2053 vizyonu kapsamındaki görüşlerini toplamak amacıyla Elazığ 2053 yılı kent vizyonu ölçeği uygulanmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırma kapsamında görüşlerine başvurmak için sivil toplum kuruluşlarının yöneticileri ve üyeleri ile kamu kurumlarının yöneticilerine ve çalışanlarına Elazığ 2053 yılı kent vizyonu ölçeği uygulanmıştır. Ölçek 2019 yılı Aralık ayında araştırmacı tarafından kurumlar ziyaret edilip gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra yöneticilere teslim edilmiş bir hafta sonra kurumlardan geri toplanmıştır. Kurumlara toplamda 160 tane ölçek dağıtılmış olup değerlendirme ölçütlerini taşıyan 122 tane ölçek geri toplanmış ve işleme alınmıştır. Katılımcıların kurumlarına ait bilgiler tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcılara Ait Bilgiler

Kurum	n	%
Milli Eğitim Müdürlüğü	63	51,6
Sivil Toplum Kuruluşu	24	19,7
Elazığ Belediyesi	8	6,6
Kent Konseyi	8	6,6
Karayolları	7	5,7
Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Müdürlüğü	7	5,7
Ticaret ve Sanayi Odası	5	4,1
Toplam	122	100

Katılımcıların %51.6'sı Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı kurumların yönetici ve çalışanları olduğu görülmektedir. Bunun nedeni ziyaret edilen eğitim sendikalarının yöneticilerinin sendika merkezine ziyaret ya da toplantı için gelen sendika üyelerine anketi uygulamış olmasıdır. Sendikalarla birlikte diğer sivil toplum kuruluşları ziyaret edilmiş olup toplamda 24 adet (%19.7) ölçeğin geri gelmesi sağlanmıştır. Bununla birlikte Elazığ Belediyesinden 8, Kent Konseyinden 8, Karayollarından 7, Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Müdürlüğünden 7, Ticaret ve Sanayi Odasından 5 adet ölçek geri dönmüştür.

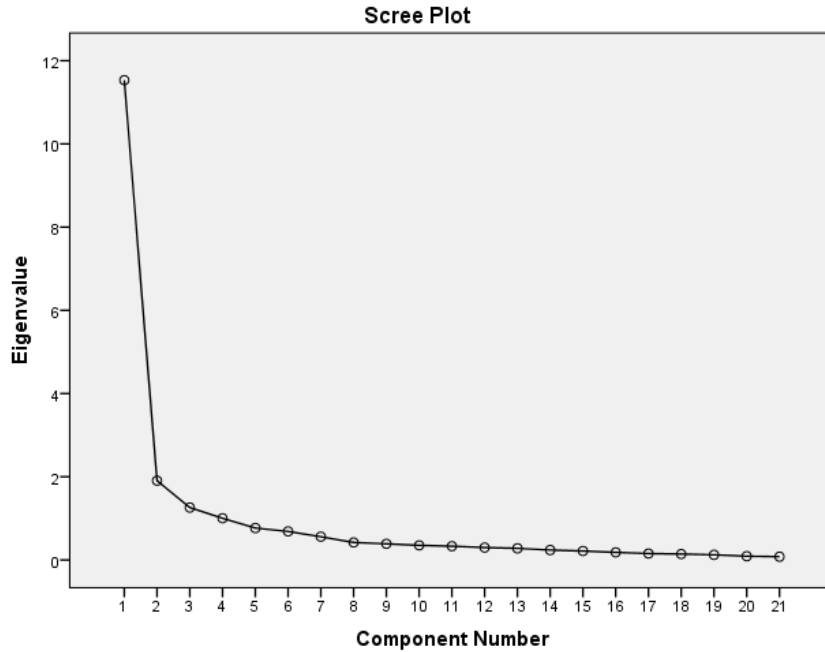
3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplamak amacıyla 29 maddeden oluşan bir ölçek hazırlandı. Ölçeğin Elazığ 2053 Kent Vizyonu Ölçeği oluşturulmuştur. Ölçek Likert tipinde olup katılımcılardan önermeler için; (1) **Önemsiz**, (2) Az Önemli, (3) Orta Düzeyde Önemli, (4) Önemli ve (5) **Çok Önemli** seçeneklerinden birini cevaplamaları istenmiştir. Katılma derecesi aralıkları $n-1/n$ formülü kullanılarak bulunmuştur. Hesaplama sonucu 1 ile 5 arasındaki aralık genişliği 0.8 olarak belirlenmiştir.

Tablo 2. Ölçek İçin Algıları Derecelendirme Aralıkları

Katılma Derecesi	Katılma Aralığı
Önemsiz	1.00–1.80
Az Önemli	1.81–2.60
Orta Düzeyde Önemli	2.61–3.40
Önemli	3.41–4.20
Çok Önemli	4.21–5.00

Uygulamadan sonra geri dönen 122 ölçek üzerinde Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yapılmıştır. Bu analiz sonucunda dört madde çarpıklık ve basıklık değerleri 2.0'dan büyük olduğu için analizden çıkarılmış, bunun üzerine yapılan ikinci analizde 25 maddenin en düşük faktör yük değeri ,625 en yüksek faktör yük değeri ,845 çıkmıştır. Bu 25 madde dört faktörlü bir yapı ortaya çıkmıştır. Ancak dört madde birden fazla faktörde binişik değer ($>,10$) aldığı için analize dahil edilmemiş ve işlem yeniden gerçekleştirilmiştir. Son analizde Ölçeğin KMO (.903) ve Barlet's Test of Sphericity (2252,216; df = 210; p =,000) değerleri, verilerin faktör analizi yapmaya uygun olduğunu göstermiştir. AFA sonucu elde edilen Scree Plot grafiği ölçeğin dört faktörlü yapısını göstermektedir.

Şekil 1. Ölçeğin Scree Plot Grafiği

Scree Plot grafiğinden anlaşılaçağı gibi birinci kesme noktasına kadar yüksek bir eğim oluşurken dördüncü kesme noktasından sonra bu eğim yatay bir seyir izlemektedir. Buna göre ölçek dört faktörlü bir yapıya sahiptir.

Faktörlerin öz değeri (eigen vale) sırasıyla 11,532; 1,906; 1,259 ve 1,002'dir. Bu faktörlerin varyansı açıklama yüzdeleri ise sırasıyla 54,911; 9,074; 5,997 ve 4,770 dört faktör toplamda varyansın 74,753'ünü açıklamaktadır. Öz değeri, her bir faktörün faktör yüklerinin kareleri toplamı, her bir faktör tarafından açıklanan varyansın oranının hesaplanmasında ve önemli faktör sayısına karar vermede kullanılan bir katsayıdır. Özdeğer yükseldikçe, faktörün açıkladığı varyans da yükselir (Tabachnick ve Fideli, 2001; Tatlıdil, 1992'den akt.: Büyüköztürk, 2002).

Tablo 3. Faktör Oluşumu

Rotated Component Matrix		Component			
		1	2	3	4
1.	Barınma sorunu olmayan herkese aş ve barınma sağlayan Vakıflar Şehri	,849			
2.	Uluslararası mesleki yeterliliğe sahip Eğitimciler ve Eğitim Kurumları Şehri	,829			
3.	Katılım ve yönetişimin olduğu Kurumsal Şehir	,776			
4.	İş-Sosyal hayat-Zorunlu ihtiyaçlar üçlüsünde zaman yönetimi sağlanan Optimizasyon Şehri	,714			
5.	Uluslararası sosyal ağları güçlü, inanç, tutum ve davranış bütünlerliği olan Tutarlı Şehir	,662			
6.	Sağlıklı ve eğitilmiş nesillerin yetiştiği, kaliteli ev ve çevre koşullarında güvenle yaşadığı ve hizmetlere kolayca ulaştıkları Sosyal Çeşitlilik Şehri		,663		
7.	Su, toprak ve materyallerin iklim değişikliğine sebep olmayacak şekilde kullanıldığı Sıfır Atık ve Yenilenebilir Enerji Üreten Ekosistem Şehri		,651		
8.	Kişisel güvenlik ve öznel refahın sosyal adalet ilkesiyle korunduğu Güvenli Şehir		,640		
9.	Beşer olan insanın Doğal ve Sosyal dengede Sağlıklı yaşamasının Mühendisliği yapılan Bilim Şehri		,636		
10.	“Hayat iki sonsuz arasında bir mumdur” anlayışıyla kendisine, yöresine, ülkesine ve insanlığa zarar değil faydalı olmaya çalışan ve üreten Genç Girişimcilerin Şehri		,636		
11.	Herkesin sunulan hizmetlerden memnun kaldığı Sağlık Şehri		,618		
12.	Elazığ-Malatya ve Tunceli ulaşımının teleferik ve teleseriçle yapıldığı Eğlenceli Ulaşım Şehri			,815	
13.	Yılın 12 ayı her tarafı her dem yeşil ağaçlarla kaplı selüloz oranı yüksek Enerji Şehri			,789	
14.	Spor altyapısını tamamlamış, sporcu yetiştiren ve ihraç eden Sporun Başşehri			,616	
15.	Sosyal yeniliklerin yapıldığı ulusal ve uluslararası ölçekte Sosyal İnovasyon Şehri			,595	
16.	Elazığ’da yaşayan herkes için kişi başına 2 süt ineği, 20 koyun-keçi, 20 meyve ağacı, 1 dekar hububat, 1 dekar bağ, 20 kg balık, 1 dekar tıbbi-aromatik bitki, 1 dekar sebze (bostan ve soğan-sarımsak dahil), 10 kanatlı, 5 arılı kovan ve 0,5 dekar seracılık			,581	
17.	Kültürel farklılıkları zenginliğe dönüştüren Sosyal İnovasyonun Başşehri			,533	
18.	12 yaşından itibaren gelir elde edilen Eğitim, Gelir ve Zenginlik Şehri				,861
19.	16 yaşından itibaren herkes için İstihdam ve Kazanç Şehri				,798
20.	Her sitenin ortak çalışma atölyesinin olduğu Mesleki ve Teknik Eğitim Şehri				,720
21.	Elazığ’da yaşayan herkes için kişi başına 100 dolarlık ticaret, 100 dolarlık sanayi ürünü, 100 kwatt yenilenebilir enerji üretilen Sanayi Şehri				,695

Her bir faktör, barındırdığı maddelerin içeriklerine uygun olarak isimlendirilmiştir. Bu bağlamda birinci faktör “Kurumsal Şehir”, İkinci faktör “Modern Şehir” , üçüncü faktör “Yaşanabilir Şehir” ve dördüncü faktör “Ekonomik Şehir” şeklinde isimlendirilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Elazığ 2053 Kent Vizyonu Ölçeği ile ilgili Ek 1’de sunulan ölçek çalışması yapılmış ve elde edilen bulgular SPSS (21.0) programı ile analiz edilerek yorumlanmıştır. Ölçekten dört faktör üzerinden elde edilen aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri göz önüne alınarak yorumlanmıştır. Katılımcıların görüşlerinin, çalıştıkları kamu kuruluşu ya da üyesi olduğu sivil toplum kuruluşu değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Bu analiz, her bir faktör ve faktörün içerdiği maddeler ile ölçeğin toplamı için yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde katılımcıların ölçekte yer alan sorulara verdikleri yanıtların ortalamaları ve standart sapmaları faktörler ve maddeler açısından tablolar halinde verilmekte ve yorumlanmaktadır.

4.1. Kurumsal Şehir Olarak Elazığ

Kurumsal şehir olarak Elazığ faktöründe beş madde yer almaktadır. Her bir madde ve faktör ortalamasına ait aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Kurumsal Şehir olarak Elazığ Faktörünün Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

S.N.	Madde Kökü	n	$\bar{X}$	S.S
1	Barınma sorunu olmayan herkese aş ve barınma sağlayan Vakıflar Şehri	122	4,172	1,010
2	Uluslararası mesleki yeterliliğe sahip Eğitimciler ve Eğitim Kurumları Şehri	122	4,189	,100
3	Katılım ve yönetişimin olduğu Kurumsal Şehir	122	4,221	1,025
4	İş-Sosyal hayat-Zorunlu ihtiyaçlar üçlüsünde zaman yönetimi sağlanan Optimizasyon Şehri	122	3,967	1,113
5	Uluslararası sosyal ağları güçlü, inanç, tutum ve davranış bütünlüğü olan Tutarlı Şehir	122	4,172	1,010
Ortalama		122	4,143	,913

Kurumsal şehir olarak Elazığ faktöründe yer alan birinci sorunun (Barınma sorunu olmayan herkese aş ve barınma sağlayan Vakıflar Şehri) aritmetik ortalaması 4,172; standart sapması ise 1,010'dur. Bu soruya cevap veren 122 katılımcının ortalamaları "Önemli" düzeyinde gerçekleşmiştir. Faktörün ikinci sorusuna (Uluslararası

mesleki yeterliliğe sahip eğitimciler ve eğitim kurumları şehri) verilen yanıtların ortalaması 4,189; standart sapması ise ,100'dür. Bu soruya cevap veren 122 katılımcının ortalamaları "Önemli" düzeyindedir. Dördüncü soruya (İş-Sosyal hayat-Zorunlu ihtiyaçlar üçlüsünde zaman yönetimi sağlanan Optimizasyon Şehri) verilen yanıtların ortalaması 3,967, standart sapması ise 1,113'tür. Bu soruya cevap veren 122 katılımcının ortalamaları "Önemli" düzeyindedir. Faktörün beşinci sorusuna (Uluslararası sosyal ağları güçlü, inanç, tutum ve davranış bütünlerliği olan tutarlı şehir) verilen yanıtların ortalaması 4,143, standart sapması ise ,913'tür. Bu soruya cevap 122 katılımcının ortalamaları "Önemli" düzeyindedir. Faktörün üçüncü sorusuna (Katılım ve yönetişimin olduğu Kurumsal Şehir) verilen yanıtlar ise diğer dört sorudan farklı olarak "Çok Önemli" düzeyinde olup, aritmetik ortalaması 4.221, standart sapması ise 1.025'tir. Faktörün beş sorusunun aritmetik ortalaması 4.143, standart sapması ise ,913 olup faktör ortalaması "Önemli" düzeyinde gerçekleşmiştir.

Katılımcılar, Elazığ'ı kurumsal bir şehir olarak görmek istemektedirler. 2053 yılına yönelik vizyonların Elazığ'ın kurumsal şehir olma yönünde oldukça güçlü oldukları söylenebilir. Bu açıdan, Elazığ'ın bir vakıf şehri olması bekleniyor. Toplumumuz vakıf medeniyeti olarak tanınan bir özelliğe sahiptir. Bu vakıf kültürünün Elazığ halkı ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri tarafından da içselleştirildiği görülmektedir. Katılımcılar Elazığ şehrini uluslararası mesleki yeterliliklere sahip bir eğitimciler ve eğitim kurumları şehri olarak görmek istedikleri yönünde görüş belirtmişlerdir. Elazığ halkının geleceğini planlarken eğitimin de önemli bir faktör olduğunu göz önünde bulundurduğu söylenebilir. İş- Sosyal hayat- Zorunlu ihtiyaçlar bakımından Elazığ'ın zaman yönetiminin sağlandığı bir optimizasyon şehri olması istenmektedir. Araştırmada görüş belirtenler uluslararası sosyal ağları güçlü ve bu sosyal ağlar ile inanç, tutum ve davranışları bütünleşmiş tutarlı bir şehir görme arzusu ve vizyonu taşımaktadır. Görüşleri alınmak için kendilerine ölçek sunulan katılımcılar belirli bir kurumu temsil ettiklerinden veya bir kurumda çalışıyor olduklarından dolayı faktörün en yüksek ortalaması, beklenilebileceği gibi, faktörün üçüncü sorusu olan ve katılımcıların kurumsal şehir görme arzularının ölçüldüğü "katılım ve yönetişimin olduğu kurumsal şehir" dir.

4.2. Modern Şehir Olarak Elazığ

Modern şehir olarak Elazığ faktöründe 6 madde yer almaktadır. Her bir madde ve faktör ortalamasına ait aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 5’te yer almaktadır.

Tablo 5. Modern Şehir olarak Elazığ Faktörünün Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

S.N.	Madde Kökü	n	$\bar{X}$	S.S
6	Sağlıklı ve eğitilmiş nesillerin yetiştiği, kaliteli ev ve çevre koşullarında güvenle yaşadığı ve hizmetlere kolayca ulaştıkları Sosyal Çeşitlilik Şehri	122	4,393	,932
7	Su, toprak ve materyallerin iklim değişikliğine sebep olmayacak şekilde kullanıldığı Sıfır Atık ve Yenilenebilir Enerji Üreten Ekosistem Şehri	122	4,262	,952
8	Kişisel güvenlik ve öznel refahın sosyal adalet ilkesiyle korunduğu Güvenli Şehir	122	4,451	,910
9	Beşer olan insanın Doğal ve Sosyal dengede Sağlıklı yaşamasının Mühendisliği yapılan Bilim Şehri	122	4,254	1,001
10	“Hayat iki sonsuz arasında bir mumdur” anlayışıyla kendisine, yöresine, ülkesine ve insanlığa zarar değil faydalı olmaya çalışan ve üreten Genç Girişimcilerin Şehri	122	4,230	,986
11	Herkesin sunulan hizmetlerden memnun kaldığı Sağlık Şehri	122	4,475	,938
Ortalama		122	4,344	,778

Modern şehir olarak Elazığ faktöründe yer alan birinci sorunun (Sağlıklı ve eğitilmiş nesillerin yetiştiği, kaliteli ev ve çevre koşullarında güvenle yaşadığı ve hizmetlere kolayca ulaştıkları Sosyal Çeşitlilik Şehri) aritmetik ortalaması 4,393; standart sapması ,932’dir. Bu soruya cevap veren 122 katılımcının ortalamaları “Çok Önemli” düzeyinde gerçekleşmiştir. Faktörün ikinci sorusuna (Su, toprak ve materyallerin iklim değişikliğine sebep olmayacak şekilde kullanıldığı sıfır atık ve yenilenebilir enerji üreten ekosistem şehri) verilen yanıtların aritmetik ortalaması 4.262, standart sapması ise ,952’dir. Bu soruya cevap veren 122 katılımcının ortalamaları “Çok Önemli” düzeyindedir. Faktörün üçüncü sorusunun (Kişisel güvenlik ve öznel refahın sosyal adalet ilkesiyle korunduğu güvenli şehir) aritmetik ortalaması 4,451; standart sapması ,910’dur. Bu soruya cevap veren 122 katılımcının ortalamaları “Çok Önemli” düzeyindedir. Faktörün dördüncü sorusunun (Beşer olan insanın doğal ve sosyal dengede

sağlıklı yaşamasının mühendisliği yapılan bilim şehri) aritmetik ortalaması 4,254; standart sapması ise 1,001'dir. Bu soruya cevap veren 122 katılımcının ortalamaları “Çok Önemli” düzeyindedir. Faktörün beşinci sorunun (“Hayat iki sonsuz arasında bir mumdur” anlayışıyla kendisine, yöresine, ülkesine ve insanlığa zarar değil faydalı olmaya çalışan ve üreten genç girişimcilerin şehri) aritmetik ortalaması 4,23; standart sapması ,938'dir. Bu soruya cevap veren 122 katılımcının ortalamaları “Çok Önemli” düzeyindedir. Faktörün altıncı sorusunun (Herkesin sunulan hizmetlerden memnun kaldığı Sağlık Şehri) aritmetik ortalaması 4.475, standart sapması ise ,938'dir. Bu soruya cevap veren 122 katılımcının ortalamaları “Çok Önemli” düzeyinde gerçekleşmiştir. Faktörün altı sorusunun ortalaması 4.344, standart sapması ise ,778'tir. Faktörün ortalaması “Çok Önemli” düzeyinde gerçekleşmiştir.

Katılımcılar Elazığ'ı sosyal çeşitliliklere sahip bir şehir olarak görmek istiyorlar. Elazığ mevcut haliyle sosyal zenginliği yüksek bir şehirdir. Üç farklı etnik köken ve üç farklı mezhepten insanlar aralarındaki bütün farklılıkları bir kenara bırakarak ortak bir toplum oluşturma başarıları göstermişlerdir. Bu toplumda kimsenin etnik kökeni, mezhebi ya da ideolojik veya siyasal görüşü sorgulanmamaktadır. Elazığlı olma kimliği bütün farklılıkların önüne geçmektedir. Ortak kimlik etrafında gelecek nesillerin yüksek bir eğitim alma isteği bütün sosyal sınıfların ortak bir arzusudur. Eğitim öneminin anlaşılmadığı hiçbir sosyal kesimin varlığından söz etmek mümkün değildir. Merkezi sınavlara öğrencilerin katılımı ve istekliliği bunun önemli bir göstergesidir. Katılımcıların 2053 yılında görmek istedikleri Elazığ'da sosyal imkanlar ve nitelikli insanların olduğu görülmektedir. Katılımcılar verdikleri cevaplarda tutarlı olduklarını kanıtlarcasına, sosyal çeşitliliğe, güçlü ekonomiye ve nitelikli insanlara sahip olmak adına şehirlerinin 2053 yılında özellikle yenilenebilir enerji ve sıfır atık üreten bir üretim şehri olarak görmek istemektedirler. Bu faktör altında yer alan üçüncü soruda ise katılımcıların verdiği cevaplardan Elazığ'ın adaletli, ve buna bağlı olarak da güvenli bir şehir olması beklenmektedir. Güvenlik, adalet ve üretimin olduğu bir şehirde, bilim yapmanın daha beklenilebilir olduğu, katılımcıların, faktörün dördüncü sorusuna verdiği cevapların ortalamasının “Tamamen Katılıyorum” düzeyinde olmasından da açıkça görülmektedir. Bütün bunları sağlayabilecek genç girişimci ihtiyacının ise, yine katılımcıların Elazığ için 2053 yılında bekledikleri arasında. Katılımcıların şehrin sağlık hizmetlerinin üst düzeyde olması beklentileri de 2053 vizyonları içerisinde yer

almaktadır. Bu faktörde en yüksek katılım 11. soruda (Herkesin sunulan hizmetlerden memnun kaldığı Sağlık Şehri) ortaya çıkarken; en düşük katılım 10. Soruda (“Hayat iki sonsuz arasında bir mumdur” anlayışıyla kendisine, yöresine, ülkesine ve insanlığa zarar değil faydalı olmaya çalışan ve üreten Genç Girişimcilerin Şehri) ortaya çıkmıştır.

4.3. Yaşanılabilir Şehir Olarak Elazığ

Yaşanabilir şehir olarak Elazığ faktöründe 6 madde yer almaktadır. Her bir madde ve faktör ortalamasına ait aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 6’da yer almaktadır.

Tablo 6. Yaşanabilir Şehir olarak Elazığ Faktörünün Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

S.N.	Madde Kökü	N	$\bar{X}$	S.S
12	Elazığ-Malatya ve Tunceli ulaşımının teleferik ve teleseriçle yapıldığı Eğlenceli Ulaşım Şehri	122	3,950	1,191
13	Yılın 12 ayı her tarafı her dem yeşil ağaçlarla kaplı selüloz oranı yüksek Enerji Şehri	122	4,303	,987
14	Spor altyapısını tamamlamış, sporcu yetiştiren ve ihraç eden Sporun Başşehri	122	3,984	1,164
15	Sosyal yeniliklerin yapıldığı ulusal ve uluslararası ölçekte Sosyal İnovasyon Şehri	122	4,246	,965
16	Elazığ’da yaşayan herkes için kişi başına 2 süt ineği, 20 koyun-keçi, 20 meyve ağacı, 1 dekar hububat, 1 dekar bağ, 20 kg balık, 1 dekar tıbbi-aromatik bitki, 1 dekar sebze (bostan ve soğan-sarımsak dahil), 10 kanatlı, 5 arılı kovan ve 0,5 dekar seracılık	122	4,246	1,063
17	Kültürel farklılıkları zenginliğe dönüştüren Sosyal İnovasyonun Başşehri	122	4,148	1,058
	Ortalama	122	4,146	,874

Yaşanılabilir şehir olarak Elazığ faktörünün birinci sorusunun (Elazığ-Malatya ve Tunceli ulaşımının teleferik ve teleseriçle yapıldığı Eğlenceli Ulaşım Şehri) aritmetik ortalaması 3.950, standart sapması ise 1.191’dir. Bu soruya cevap veren 122 katılımcının ortalamaları “Önemli” düzeyinde gerçekleşmiştir. Faktörün üçüncü sorusunun (Spor altyapısını tamamlamış, sporcu yetiştiren ve ihraç eden Sporun Başşehri) aritmetik ortalaması 3.984, standart sapması ise 1.164’tür. Bu soruya cevap veren 122 katılımcının ortalamaları “Önemli” düzeyindedir. Faktörün altıncı sorusunun (Kültürel farklılıkları zenginliğe dönüştüren Sosyal İnovasyonun Başşehri) aritmetik ortalaması 4.148, standart

sapması ise 1.058'dir. Bu soruya cevap veren 122 katılımcının ortalamaları "Önemli" düzeyinde gerçekleşmiştir.

Faktörün ikinci sorusunun (Yılın 12 ayı hertarafı herdemyeşil ağaçlarla kaplı selüloz oranı yüksek Enerji Şehri) aritmetik ortalaması 4.303, standart sapması ise ,987'dir. Bu soruya cevap veren 122 katılımcının ortalamaları "Çok Önemli" düzeyindedir. Faktörün dördüncü sorusunun (Sosyal yeniliklerin yapıldığı ulusal ve uluslararası ölçekte Sosyal İnovasyon Şehri) aritmetik ortalaması 4.246, standart sapması ise 965'tir. Bu soruya cevap veren 122 katılımcının ortalamaları "Çok Önemli" düzeyinde gerçekleşmiştir. Faktörün beşinci sorusunun (Elazığ'da yaşayan herkes için kişi başına 2 süt ineği, 20 koyun-keçi, 20 meyve ağacı, 1 dekar hububat, 1 dekar bağ, 20 kg balık, 1 dekar tıbbi-aromatik bitki, 1 dekar sebze (bostan ve soğan-sarımsak dahil), 10 kanatlı, 5 arılı kovan ve 0,5 dekar seracılık) aritmetik ortalaması 4.246, standart sapması ise 1.063'tür. Bu soruya cevap veren katılımcıların ortalamaları "Çok Önemli" düzeyinde gerçekleşmiştir. Faktörün altı sorusunun aritmetik ortalaması, 4.146, standart sapması ise ,874'tür. Faktör ortalaması "Önemli" düzeyinde ölçülmüştür.

Katılımcıların 2053 yılı için Elazığ vizyonu oluştururken önemli gördükleri faktörler arasında Elazığ'ın yaşanılabilir bir şehir olması da vardır. Katılımcılar, Elazığ'ın uzun yıllardır çevre illerle olan yakınlık ve etkileşimini göz önünde bulundurarak Elazığ ve çevre illeri arasında eğlenceli bir ulaşım şeklinin olmasının önemli olduğunu düşünmektedirler. Elazığ'ın herdem yeşil etrafı ağaçlarla dolu olması ve buna bağlı olarak selüloz oranı yüksek olması katılımcılar için önemli olarak ölçülmüştür. Bu da Elazığ'ın gelecek vizyonunda hem doğal ortamın korunması hem de enerji şehri olarak görülmesi hedefini belirlemiştir. Elazığ halkı bir taraftar olarak, futbol başta olmak üzere spora çok önem vermektedir. Elazığspor, halk tarafından olabildiğince desteklenmekte ve önem görmektedir. Bu da kaçınılmaz olarak ölçeğimizde katılımcıların spora verdikleri değeri ölçmek istediğimiz sorunun "önemli" olarak ölçülmesine sebep olmuştur. Katılımcılar Elazığ'ın gelecekte sporun başşehri olmasını istemektedirler. Elazığ birçok kültürün bir arada yaşadığı, sosyal ortamının gayet güvenilir ve nezih olduğu bir kenttir. Katılımcılar sosyal yeniliklerin yapıldığı ve kültürel farklılıkların zenginliğe dönüştüğü bir şehir görmek istemektedir. Bunu ölçen sorumuz "çok önemli" olarak ölçülmüştür. Bu da Elazığ'ın refah sosyal ortamını nasıl sağladığını

ve korumaya devam ettiğini göstermektedir. Bunların yanı sıra katılımcılar tarım ve hayvancılık ile üretime devam eden bir şehir görmek istemektedirler.

4.4. Ekonomik Şehir Olarak Elazığ

Ekonomik şehir olarak Elazığ faktöründe 4 madde yer almaktadır. Her bir madde ve faktör ortalamasına ait aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7. Ekonomik Şehir olarak Elazığ Faktörünün Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

S.N.	Madde Kökü	n	$\bar{X}$	S.S
18	12 yaşından itibaren gelir elde edilen Eğitim, Gelir ve Zenginlik Şehri	122	4,155	1,143
19	16 yaşından itibaren herkes için İstihdam ve Kazanç Şehri	122	4,344	1,035
20	Her sitenin ortak çalışma atölyesinin olduğu Mesleki ve Teknik Eğitim Şehri	122	4,180	1,004
21	Elazığ’da yaşayan herkes için kişi başına 100 dolarlık ticaret, 100 dolarlık sanayi ürünü, 100kwatt yenilenebilir enerji üretilen Sanayi Şehri	122	4,221	1,102
Ortalama		122	4,225	,952

Ekonomik şehir olarak Elazığ Faktörünün birinci sorunun (12 yaşından itibaren gelir elde edilen Eğitim, Gelir ve Zenginlik Şehri)aritmetik ortalaması 4,155, standart sapması ise 1,143’tür. Bu soruya cevap veren katılımcıların ortalamaları “Önemli” düzeyinde gerçekleşmiştir. Faktörün ikinci sorusunun (16 yaşından itibaren herkes için İstihdam ve Kazanç Şehri) aritmetik ortalaması 4,344, standart sapması ise 1,035’tir. Bu soruya cevap veren katılımcıların ortalamaları “Çok Önemli” düzeyindedir. Faktörün üçüncü sorusunun (Her sitenin ortak çalışma atölyesinin olduğu Mesleki ve Teknik Eğitim Şehri) aritmetik ortalaması 4,180, standart sapması 1,004’tür. Bu soruya cevap veren katılımcıların ortalamaları “Önemli” düzeyinde ölçülmüştür. Faktörün içinde yer alan dördüncü sorunun (Elazığ’da yaşayan herkes için kişi başına 100 dolarlık ticaret, 100 dolarlık sanayi ürünü, 100kwatt yenilenebilir enerji üretilen Sanayi Şehri) aritmetik ortalaması 4,221, standart sapması ise, 1,102’dir. Bu soruya cevap veren katılımcıların ortalamaları “Çok Önemli” düzeyindedir. Faktörün dört sorusunun aritmetik ortalaması 4.225, standart sapması ise ,952’dir. Faktörün ortalaması “Çok önemli” düzeyinde ölçülmüştür.

Katılımcılar Elazığ halkının küçük yaştan itibaren çalışan ve para kazanan bir yapıya sahip olmasını önemli görmüşlerdir. Aynı zamanda Elazığ halkının mesleki ve teknik eğitimini çocuk yaştan almaya başlamasını önemli görerek gerçek bir vizyon oluşturma çabası içerisine girmişlerdir. Mesleki teknik eğitilmiş nitelikli, küçük yaştan itibaren çalışıp para kazanan bireyler vizyonuna sahip olan bir şehirde kaçınılmaz olarak sanayi gelişecektir. Dolayısıyla katılımcılar da yaşayan herkes için kişi başına 100 dolarlık ticaret, 100 dolarlık sanayi ürünü, 100kwatt yenilenebilir enerji üretilen sanayi şehri olmayı çok önemli olarak ölçmüşler ve faktör içerisindeki sorulara tutarlı cevaplar vermişlerdir. Bu faktörden Elazığ vizyonu içerisinde nitelikli işgücü ile gelen sanayi şehri ölçüldüğü sonucu çıkarılabilir.

4.5. Kurumsal Şehir Olarak Elazığ Faktörü Tek Yönlü Varyans Analizi

Bulguları

Kurumsal şehir olarak Elazığ adı verilen birinci faktörde beş soru yer almaktadır. Bu soruların her biri ve faktör geneli için grupların ortalamaları arasında anlamlı farklılıkların bulunup bulunmadığını test etmek için tek yönlü varyans analizi yapılmış ve bulgular Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Kurum Açısından Birinci Faktöre Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Kurum	n	$\bar{X}$	Var. Kay.	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Fark
Barınma sorunu olmayan herkese aş ve barınma sağlayan Vakıflar Şehri	1 Milli Eğitim	63	4,396	G. Arası G. İçi Toplam	49,530 73,856 123,385	6 115 121	8,255 ,642	12,854**	,000	1, >2,4,5 ; 3>2,4,5 ; 6>2,4,5 ; 7>2,4,5
	2 TSO	5	1,800							
	3 AÇSH	7	4,571							
	4 Belediye	8	3,125							
	5 Karayolları	7	3,285							
	6 Kent Konseyi	8	4,500							
	7 STK Platformu	24	4,458							
	Toplam	122	4,172							
Uluslararası mesleki yeterliliğe sahip Eğitimciler ve Eğitim Kurumları Şehri	1 Milli Eğitim	63	4,381	G. Arası G. İçi Toplam	49,530 73,856 123,385	6 115 121	5,554 ,759	7,313**	,000	1, >2,4 ; 3>2 ; 6>2,4 ; 7>2,4
	2 TSO	5	2,000							
	3 AÇSH	7	4,285							
	4 Belediye	8	3,500							
	5 Karayolları	7	3,714							
	6 Kent Konseyi	8	4,500							
	7 STK Platformu	24	4,375							
	Toplam	122	4,188							
Katılım ve yönetişimin olduğu Kurumsal Şehir	1 Milli Eğitim	63	4,523	G. Arası G. İçi Toplam	49,530 73,856 123,385	6 115 121	8,018 ,686	11,683**	,000	1, >2,4,5 ; 3>2,4,5 ; 6>2,5 ; 7>2,4,5
	2 TSO	5	2,200							
	3 AÇSH	7	4,428							
	4 Belediye	8	3,375							
	5 Karayolları	7	2,857							
	6 Kent Konseyi	8	4,000							
	7 STK Platformu	24	4,541							
	Toplam	122	4,221							
Zaman yönetimi sağlanan Optimizasyon Şehri	1 Milli Eğitim	63	4,285	G. Arası G. İçi Toplam	49,530 73,856 123,385	6 115 121	8,227 ,874	9,413**	,000	1, >2,4,5 ; 3>2,4,5 ; 6>2,5 ; 7>2,4,5
	2 TSO	5	1,800							
	3 AÇSH	7	4,285							
	4 Belediye	8	3,250							
	5 Karayolları	7	2,571							
	6 Kent Konseyi	8	3,875							
	7 STK Platformu	24	4,166							
	Toplam	122	3,967							
Sosyal ağlar, inanç, tutum ve davranış açısından Tutarlı Şehir	1 Milli Eğitim	63	4,476	G. Arası G. İçi Toplam	49,530 73,856 123,385	6 115 121	5,476 ,921	5,948**	,000	1, >2,4,5 ; 3>2,4 ; 6>2 ; 7>2
	2 TSO	5	2,200							
	3 AÇSH	7	4,428							
	4 Belediye	8	3,750							
	5 Karayolları	7	3,285							
	6 Kent Konseyi	8	4,125							
	7 STK Platformu	24	4,083							
	Toplam	122	4,162							
Faktör Ortalaması	1 Milli Eğitim	63	4,412	G. Arası G. İçi Toplam	49,530 73,856 123,385	6 115 121	6,708 ,528	12,714**	,000	1, >2,4,5 ; 3>2,4,5 ; 6>2,4,5 ; 7>2,4,5
	2 TSO	5	2,000							
	3 AÇSH	7	4,400							
	4 Belediye	8	3,400							
	5 Karayolları	7	3,142							
	6 Kent Konseyi	8	4,200							
	7 STK Platformu	24	4,325							
	Toplam	122	4,142							

**p < ,01

Tablo 8’de yer alan bulgulara göre “Kurumsal Şehir Olarak Elazığ” adı verilen birinci faktöründe yer alan beş maddenin her birinde ve faktör toplamında verilen yanıtların ortalamaları arasında ,01 düzeyinde (yüzde bir) anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Faktör toplamında F ve p değerleri oldukça yüksektir ($F_{122}= 12,714$; $p= ,000$). Milli Eğitim ($\bar{x}= 4,412$), AÇSH ($\bar{x}= 4,400$), Kent Konseyi ($\bar{x}= 4,200$) ve STK Platformu ($\bar{x}= 4,325$) temsilcilerinin ortalamaları; TSO ($\bar{x}= 2,000$), Belediye ($\bar{x}= 3,400$) ve Karayolları ($\bar{x}= 3,142$) temsilcilerinin ortalamalarından bariz derecede yüksek olması bu farklılığın oluşmasına neden olmuştur.

4.6. Modern Şehir Olarak Elazığ Faktörü Tek Yönlü Varyans Analizi

Bulguları

Modern şehir olarak Elazığ adı verilen ikinci faktörde altı soru yer almaktadır. Bu soruların her biri ve faktör geneli için grupların ortalamaları arasında anlamlı farklılıkların bulunup bulunmadığını test etmek için tek yönlü varyans analizi yapılmış ve bulgular Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Kurum Açısından İkinci Faktöre Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Kurum	n	$\bar{X}$	Var. Kay.	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Fark
Hizmetlere kolayca ulaşılan Sosyal Çeşitlilik Şehri	1 Milli Eğitim	63	4,555							
	2 TSO	5	3,200							
	3 AÇSH	7	4,857							
	4 Belediye	8	3,875	G. Arası	19,479	6				
	5 Karayolları	7	3,428	G. İçi	85,635	115	3,247			
	6 Kent Konseyi	8	4,625	Toplam	105,115	121	,745	4,360**	,001	
	7 STK Platformu	24	4,458							
	Toplam	122	4,393							1,2,4,5,; 3>2,4; 6>2,5; 7>2,5
Sıfır Atık ve Yenilenebilir Enerji Üreten Ekosistem Şehri	1 Milli Eğitim	63	4,492							
	2 TSO	5	3,200							
	3 AÇSH	7	4,428							
	4 Belediye	8	3,500	G. Arası	23,156	6	3,859			
	5 Karayolları	7	3,142	G. İçi	86,451	115	,752	5,134**	,000	
	6 Kent Konseyi	8	4,500	Toplam	109,607	121				
	7 STK Platformu	24	4,333							
	Toplam	122	4,262							1>2,4,5,; 3>2,4,5,; 6>2,4,5; 7>2,4,5
Güvenlik ve özel refahın sosyal adalet ilkesiyle	1 Milli Eğitim	63	4,587							
	2 TSO	5	4,200							
	3 AÇSH	7	4,571	G. Arası	7,373	6	1,229			
	4 Belediye	8	4,250	G. İçi	92,832	115	,807	1,522	,177	---
	5 Karayolları	7	3,571	Toplam	100,205	121				

6 Kent Konseyi	8	4,500
7 STK Platformu	24	4,416
Toplam	122	4,450

Tablo 9. Devam...

	Kurum	n	$\bar{X}$	Var. Kay.	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Fark
İnsanın Sağlıklı yaşamasının Mühendisliği yapılan Bilim Şehri	1 Milli Eğitim	63	4,428							
	2 TSO	5	4,600							
	3 AÇSH	7	4,714							
	4 Belediye	8	3,500	G. Arası	20,107	6	3,351			
	5 Karayolları	7	3,000	G. İçi	101,015	115	,878	3,815**	,002	
	6 Kent Konseyi	8	4,000	Toplam	121,123	121				
	7 STK Platformu	24	4,291							
	Toplam	122	4,254							1>4,5 ; 3>4,5 ; 6>5 ; 7>4,5
İnsanlığa faydalı olmaya çalışan ve üreten Genç Girişimcilerin Şehri	1 Milli Eğitim	63	4,476							
	2 TSO	5	4,200							
	3 AÇSH	7	4,714							
	4 Belediye	8	3,000	G. Arası	23,542	6	3,924			
	5 Karayolları	7	3,571	G. İçi	94,032	115	,818	4,799**	,000	
	6 Kent Konseyi	8	3,625	Toplam	117,574	121				
	7 STK Platformu	24	4,250							
	Toplam	122	4,229							1>4,5,6 ; 2>4 ; 3>4,5,6 ; 7>4
Herkesin sunulan hizmetlerden memnun kaldığı Sağlık Şehri	1 Milli Eğitim	63	4,571							
	2 TSO	5	4,000							
	3 AÇSH	7	4,857							
	4 Belediye	8	4,250	G. Arası	7,212	6	1,202			
	5 Karayolları	7	3,714	G. İçi	99,214	115	,863	1,393	,223	---
	6 Kent Konseyi	8	4,500	Toplam	106,426	121				
	7 STK Platformu	24	4,500							
	Toplam	122	4,475							
Faktör Ortalaması	1 Milli Eğitim	63	4,518							
	2 TSO	5	3,900							
	3 AÇSH	7	4,690							
	4 Belediye	8	3,729	G. Arası	12,989	6	2,165			
	5 Karayolları	7	3,404	G. İçi	60,219	115	,524	4,134**	,001	
	6 Kent Konseyi	8	4,291	Toplam	73,208	121				
	7 STK Platformu	24	4,375							
	Toplam	122	4,344							1>4,5 ; 3>4,5 ; 6>5 ; 7>4,5

*p < ,01

Tablo 9’da yer alan bulgulara göre “Modern Şehir Olarak Elazığ” adı verilen ikinci faktöründe yer alan “*Kişisel güvenlik ve özne refahın sosyal adalet ilkesiyle korunduğu Güvenli Şehir*” ve “*Herkesin sunulan hizmetlerden memnun kaldığı Sağlık Şehri*” maddelerinde katılımcıların görüşleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Bu iki maddeye yönelik katılımcıları görüşleri birbirine yakın düzeyde gerçekleşmiştir.

Tablo 10. Devam...

	Kurum	n	$\bar{X}$	Var. Kay.	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Fark
Sosyal yeniliklerin yapıldığı ulusal ve uluslararası ölçekte Sosyal Inovasyon Şehri	1 Milli Eğitim	63	4,476							
	2 TSO	5	4,000							
	3 AÇSH	7	4,714							
	4 Belediye	8	3,750	G. Arası	16,915	6	2,819			
	5 Karayolları	7	3,142	G. İçi	95,708	115	,832	3,387**	,004	
	6 Kent Konseyi	8	3,875	Toplam	112,623	121				1>4,5 ; 3>5 ; 7>5
	7 STK Platformu	24	4,166							
	Toplam	122	4,245							
Modern şehir kadar doğal hayatın da yaşandığı şehir	1 Milli Eğitim	63	4,476							
	2 TSO	5	4,400							
	3 AÇSH	7	4,571							
	4 Belediye	8	4,001	G. Arası	16,637	6	2,773			
	5 Karayolları	7	3,142	G. İçi	119,986	115	1,043	2,658*	,019	
	6 Kent Konseyi	8	3,629	Toplam	136,623	121				1>5,6 ; 2>5 ; 3>5 ; 7>5
	7 STK Platformu	24	4,123							
	Toplam	122	4,248							
Kültürel farklılıkları zenginliğe dönüştüre Sosyal Inovasyonun Başşehri	1 Milli Eğitim	63	4,412							
	2 TSO	5	4,400							
	3 AÇSH	7	4,428							
	4 Belediye	8	3,875	G. Arası	23,898	6	3,983			
	5 Karayolları	7	2,714	G. İçi	111,446	115	,969	4,110**	,001	
	6 Kent Konseyi	8	3,500	Toplam	135,344	121				1>5,6 ; 2>5 ; 3>5 ; 4>5 ; 7>5
	7 STK Platformu	24	4,041							
	Toplam	122	4,147							
Faktör Ortalaması	1 Milli Eğitim	63	4,439							
	2 TSO	5	3,800							
	3 AÇSH	7	4,523							
	4 Belediye	8	3,666	G. Arası	17,656	6	2,943			
	5 Karayolları	7	3,214	G. İçi	74,709	115	,650	4,530**	,000	
	6 Kent Konseyi	8	3,729	Toplam	92,365	121				1>4,5,6,7 ; 3>4,5 ; 7>5
	7 STK Platformu	24	3,909							
	Toplam	122	4,146							

*p < ,05 ; **p < ,01

Tablo 10’da yer alan bulgulara göre “*Spor altyapısını tamamlamış, sporcu yetiştiren ve ihraç eden Sporun Başşehri*” ve “*Elazığ’da yaşayan herkes için kişi başına iki süt ineği, 20 koyun-keçi, 20 meyve ağacı, bir dekar hububat, bir dekar bağ, 20 kg balık, bir dekar tıbbi-aromatik bitki, bir dekar sebze (bostan ve soğan-sarımsak dahil), 10 kanatlı, beş arılı kovan ve yarım dekar seracılık*” maddelerinde görüşlerin ortalamaları arasında ,05 (yüzde beş) düzeyinde diğer dört madde ortalamaları arasında ,01 (yüzde bir) anlamlı farklılık bulunmuştur.

Faktör toplamında ise ortalamalar arasındaki farklılık 01, düzeyinde anlamlı çıkmıştır ($F_{122} = 4,530$; $p = ,000$). Okul yöneticisi ya da öğretmen olan milli eğitim çalışanlarının ortalamaları ($\bar{x} = 4,439$) Belediye ($\bar{x} = 3,666$), Karayolları ($\bar{x} = 3,214$), Kent konseyi ($\bar{x} = 3,729$) ve STK platformu ($\bar{x} = 3,909$) temsilcilerinin ortalamalarından anlamlı düzeyde yüksek çıkmıştır. AÇSH çalışanlarının ortalamaları ($\bar{x} = 4,523$) karayolları çalışanlarından, STK platformu temsilcilerinin ortalamaları ($\bar{x} = 3,909$) da karayolları çalışanlarının ortalamalarından anlamlı düzeyde daha yüksek çıkmıştır.

4.8. Ekonomik Şehir Olarak Elazığ Faktörü Tek Yönlü Varyans Analizi

Bulguları

Ekonomik şehir olarak Elazığ faktöründe dört soru yer almaktadır. Bu soruların her biri ve faktör geneli için grupların ortalamaları arasında anlamlı farklılıkların bulunup bulunmadığını test etmek için tek yönlü varyans analizi yapılmış ve bulgular Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. Kurum Açısından Dördüncü Faktöre Ait Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

	Kurum	n	$\bar{X}$	Var. Kay.	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Fark
12 yaşından itibaren gelir elde edilen Eğitim, Gelir ve Zenginlik Şehri	1 Milli Eğitim	63	4,381	G. Arası G. İçi Toplam	20,329 137,712 158,041	6 115 121	3,388 1,197	2,829	,013	1>5,6; 2>6; 3>5,6; 7>5,6
	2 TSO	5	4,400							
	3 AÇSH	7	4,428							
	4 Belediye	8	3,875							
	5 Karayolları	7	3,142							
	6 Kent Konseyi	8	3,125							
	7 STK Platformu	24	4,166							
	Toplam	122	4,155							
16 yaşından itibaren herkes için istihdam ve Kazanç Şehri	1 Milli Eğitim	63	4,492	G. Arası G. İçi Toplam	18,890 110,651 129,541	6 115 121	3,148 ,962	3,272	,005	1>5,6; 2>4,5, 6; 3>5; 7>5
	2 TSO	5	5,000							
	3 AÇSH	7	4,571							
	4 Belediye	8	3,875							
	5 Karayolları	7	3,142							
	6 Kent Konseyi	8	3,750							
	7 STK Platformu	24	4,458							
	Toplam	122	4,344							
Her sitenin ortak çalışma atölyesinin olduğu Mesleki ve Teknik Eğitim Şehri	1 Milli Eğitim	63	4,396	G. Arası G. İçi Toplam	18,802 103,231 122,033	6 115 121	3,134 ,898	3,491	,003	1>5,6; 2>6; 3>5,6; 7>5,6
	2 TSO	5	4,200							
	3 AÇSH	7	4,571							
	4 Belediye	8	4,000							
	5 Karayolları	7	3,285							
	6 Kent Konseyi	8	3,125							
	7 STK Platformu	24	4,166							
	Toplam	122	4,180							
Yenilenebilir enerji üretilen Sanayi Şehri	1 Milli Eğitim	63	4,412	G. Arası G. İçi Toplam	19,133 127,891 147,025	6 115 121	3,189 1,112	2,867	,012	1>5,6; 2>5,6; 3>5; 7>5
	2 TSO	5	4,800							
	3 AÇSH	7	4,428							
	4 Belediye	8	3,875							
	5 Karayolları	7	3,142							
	6 Kent Konseyi	8	3,375							
	7 STK Platformu	24	4,250							
	Toplam	122	4,221							
Faktör Ortalaması	1 Milli Eğitim	63	4,420	G. Arası G. İçi Toplam	18,364 91,312 109,676	6 115 121	3,061 ,794	3,855	,002	1>5,6; 2>5,6; 3>5,6; 7>4,5
	2 TSO	5	4,600							
	3 AÇSH	7	4,500							
	4 Belediye	8	3,906							
	5 Karayolları	7	3,178							
	6 Kent Konseyi	8	3,343							
	7 STK Platformu	24	4,260							
	Toplam	122	4,225							

*p < ,05 ; **p < ,01

Tablo 11’de yer alan bulgulara göre faktörün birinci ve dördüncü maddelerinde ,05 düzeyinde, ikinci ve üçüncü maddelerinde ise ,01 düzeyinde görüşler arasında anlamlı farklılıklar vardır. Faktör toplamında ise ortalamalar arasındaki farklılık 01, düzeyinde anlamlı çıkmıştır ($F_{122} = 3,855$; $p = ,002$). Faktör geneline bakıldığında; milli eğitim

çalışanlarının ($\bar{x} = 4,420$), Ticaret ve Sanayi Odası temsilcilerinin ($\bar{x} = 4,600$) ve AÇSH ($\bar{x} = 4,500$) çalışanlarının ortalamaları Karayolları ($\bar{x} = 3,178$) ve Kent konseyi ($\bar{x} = 3,343$) temsilcilerinin ortalamalarından anlamlı düzeyde yüksek çıkmıştır. Bununla birlikte STK platformu temsilcilerinin ortalamaları ($\bar{x} = 4,260$) belediye ($\bar{x} = 3,906$) ve karayolları ($\bar{x} = 3,178$) çalışanlarının ortalamalarından anlamlı düzeyde daha yüksek çıkmıştır. Bu faktörde ölçülmek istenen, kurumların ekonomik şehir olarak Elazığ vizyonuna verdikleri önemi ölçmektir.

4.9. Ölçek Geneli için Tek Yönlü Varyans Analizi Bulguları

Ölçeğin 21 maddesinin geneli için yapılan tek yönlü varyans analizi bulguları Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12. Kurumlar Açısından Ölçek Geneline Ait Tek Yönlü Varyans Analizi ve Bulguları

Kurum	n	$\bar{X}$	Var. Kay.	Kareler Toplamı	SD	Kareler Ort.	F	p	Fark
1 Milli Eğitim	63	4,452							
2 TSO	5	3,552							
3 AÇSH	7	4,537							
4 Belediye	8	3,666	G. Arası	16,112	6	2,685	5,708	,00	
5 Karayolları	7	3,244	G. İçi	54,102	115	,470			
6 Kent Konseyi	8	3,928	Toplam	70,213	121				
7 STK Platformu	24	4,208							
Toplam	122	4,217							

*p < ,05 ; **p < ,01

Tablo 12’de yer alan bulgular incelendiğinde kurumlara açısından Milli Eğitim Müdürlüğü ($\bar{x} = 4,452$), Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Müdürlüğü ($\bar{x} = 4,537$) ve STK Platformu ($\bar{x} = 4,208$) kurumlarının ortalamalarının “Çok Önemli” aralığında (4.21–5.00) olduğu görülmektedir. Kent Konseyi ($\bar{x} = 3,928$), Belediye ($\bar{x} = 3,666$) ve Ticaret ve Sanayi Odası ($\bar{x} = 3,552$) ortalamaları “Önemli” (3.41–4.20) düzeyindedir. Karayollarından araştırmaya destek veren yedi katılımcının ortalaması ($\bar{x} = 3,666$) ise “Orta” (2.61–3.40) düzeyde olmuştur. Bu ortalamalardan türetilen tek yönlü varyans analizi bulgularına göre ölçek genelinde Milli Eğitim kurumunu ortalaması TSO, Belediye, Karayolları ve Kent Konseyi kurumlarından anlamlı düzeyde daha yüksektir. Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Müdürlüğü ortalaması; TSO, Belediye ve Karayolları ortalamalarından anlamlı düzeyde daha yüksektir. Son olarak STK Platformunu ortalaması Kent Konseyi ortalamasından anlamlı düzeyde daha yüksektir. Bu farklılık ise ,01 düzeyindedir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Elazığ ilinde faaliyet gösteren kamu ve sivil toplum kuruluşlarının yöneticileri, çalışanları ya da üyeleri tarafından belirlenen bir kent vizyonu oluşturulması amacıyla yapılan bu araştırmanın temel beklentisi, bu ilde yaşayan insanlara ortak bir gelecek, huzur içerisinde birlikte yaşama ve geleceğe yönelik planlar yapma konusunda yol gösterici olmaktır.

Araştırma kapsamında 29 maddeli Likert tipinde bir ölçek hazırlanmış ve 122 katılımcıya uygulanmıştır. Ölçeği gönüllü olarak cevaplayanlar bir kamu kurumunun yöneticisi ya da çalışanı, bir STK'nın yöneticisi ya da üyesidir. Toplanan 122 adet kabul edilebilir ölçeğin verilerine AFA uygulanmıştır. Bu analiz sonucunda ölçeğin dört faktörden ve 21 maddeden oluşan geçerli ve güvenilir bir yapısı olduğu görülmüştür. Bu dört faktör maddelerinin içeriklerine göre adlandırılmıştır. Bu bağlamda faktörler 1) Kurumsal şehir olarak Elazığ 2) Modern şehir olarak Elazığ 3) Yaşanılabilir şehir olarak Elazığ 4) Ekonomi şehri olarak Elazığ. Faktörler bazında ortaya çıkan araştırmadan elde edilen sonuçlar aşağıdaki noktalarda toplanabilir:

Kurumsal Şehir Olarak Elazığ: Elazığ'ın 2053 yılında kurumsallaşmasını tamamlamış bir kent olması beklenmektedir. Bu bağlamda kentin, barınmayı bir sorun olmaktan çıkarmış, kentte yaşayan her bir bireye aş ve iş sağlayabilmesi beklenmektedir. Eğitimcilerin ve eğitim kurumlarının yüksek yeterliklere sahip olması ve bu yeterliklerin uluslararası düzeyde akreditasyona sahip olması arzulanmaktadır. Kent yönetiminde halkın söz sahibi olması kent yönetimine yönelik kararların halkın katılımı ile ortaya çıkması kentin kurumsallaşmasının önemli bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Kentte zaman yönetiminin iş, sosyal hayat ve zorunlu ihtiyaçlar arasında dengeli olması, kentin optimizasyonu açısından önemli görülmektedir. Kentin tutarlılığına önem verilmekte ve bu doğrultuda güçlü sosyal ağlar, inançlar, tutumlar ve davranışlar sergilenmesi önemsenmektedir. Faktörde yer alan beş sorunun tamamına yönelik katılımcı algıları önemli ve çok önemli olarak gerçekleşmiştir. Katılımcılar 2053 yılında Elazığ'ı kurumsallaşmasını tamamlamış bir şehir olarak görmek istemektedirler.

Yöntem kısmında yaptığımız tek yönlü varyans analizi sonuçlarında katılımcıların bu faktördeki sorulara vermiş olduğu cevaplara göre; Milli Eğitim, Kent Konseyi ve STK'ların TSO ve Belediye'ye göre, Elazığ ilinin kurumsal bir şehir olması yönünde beklentilerinin anlamlı derecede yüksek olduğudur. Bu, aslında beklenebilecek bir sonuçtur. Çünkü TSO gibi yarı özel bir kurumun Milli Eğitim gibi son derece köklü ve kurumsal bir yapıya ve AÇSH gibi bir devlet kurumuna göre bu faktöre daha az önem

atfetmesi beklenenilir bir sonuçtur. Belediye ve karayolları gibi kurumsal yapıların ise bu faktöre verdikleri düşük önemin kaynağının ise, aslında her ne kadar son derece kurumsal olsalar dahi, Belediye'nin ve Karayollarının örgütlenirken kurumsal yapıyı göz ardı ettiği çıkarımı yapılabilir. Yine Kent Konseyi ve STK'ların bu faktörü önemli olarak ölçmelerinin altındaki sebebin ise, bu kurumların üyelerinin ağırlıkla devlet kurumlarında görev yapıyor olmasıdır.

Modern Şehir Olarak Elazığ: Elazığ 2053 yılında sosyal çeşitliliğe sahip sağlıklı ve eğitimli nesillerin yetiştiği ve bu nesillerin kaliteli ev ve çevre koşullarında güvenle yaşadığı aynı zamanda hizmetlere kolayca ulaştıkları bir şehir olarak görülmek istenmektedir. Katılımcılar Elazığ'ın atıkları sifra indirilmiş ve yenilenebilir enerji üreten bir ekosistem şehri olabilmesi için su, toprak ve materyallerin iklim değişikliğine sebep olmayacak şekilde kullanıldığı bir şehir görmek istemektedirler. Doğal ve sosyal dengede sağlıklı yaşamının mümkün olduğu bilim şehrine yönelik beklentiler oldukça yüksektir. Genç girişimcilerin kendilerine, yörelerine, ülkesine ve insanlığa faydalı, çalışkan ve üretken oldukları bir kent vizyonu hedeflenmektedir. Şehirde sunulan sağlık hizmetlerinin bütün hemşehriler tarafından kabul edilebilir düzeyde olması beklenmektedir.

Yöntem kısmında yaptığımız tek yönlü varyans analizi sonuçlarında katılımcıların bu faktördeki sorulara vermiş olduğu cevaplara göre; Milli Eğitim, AÇSH, STK ve Kent Konseyi'nin TSO, Belediye ve Karayollarına oranla, modern şehir olarak Elazığ'ı görme arzuları daha yüksek düzeydedir. Bu değerler, kurumların, faktördeki soruları ölçerken verilen önem derecelerine göre birinci faktörle benzerlik göstermektedir. Yine bu faktörde de Karayolları, TSO ve Belediye diğer kurumlara göre bu sorular için daha az derecede önem ölçmüşlerdir. Bunun sebebinin ise yine bu kurumlardaki katılımcıların Elazığ vizyonu açısından modern şehir olmanın nispeten önemsiz görülüyor olmasıdır.

Yaşanılabilir Şehir Olarak Elazığ: Komşu illeriyle arasındaki ulaşımın hem istenilen düzeyde hem de eğlenceli olduğu bir şehir arzusu ön plana çıkmaktadır. Katılımcılar yılın 12 ayı her tarafı yeşilliklerle kaplı ve yemyeşil bir kent görmek istemektedirler. Sportif etkinliklerin yaygınlık kazandığı ve buna bağlı olarak spor altyapısının tamamlandığı, sporcu yetiştiren ve başka illere ya da ülke dışına transfer eden bir kent vizyonu belirlemiştir. Yeniliğe açık ve hatta yeniliği kendi üreten ve bu yenilikleri

sosyal hayata mal eden uluslararası kabul gören ve bunu yaparken bünyesinde bulundurduğu farklı kültürlerden de yararlanan bir şehir düşünülmektedir. Herkesin modern kent yaşamıyla birlikte tarım ve hayvancılıkla üretime devam ederek insanların doğal ihtiyaçlarına da cevap veren bir şehir olması istenmektedir.

Bu faktördeki sorular yaşanılabilir bir şehir olarak Elazığ'a verilen önemi ölçmektedir. Yöntem kısmında yaptığımız tek yönlü varyans analizi sonuçlarında katılımcıların bu faktördeki sorulara vermiş olduğu cevaplara göre; ve tam olarak beklenilebileceği gibi AÇSH'nin bu faktöre en yüksek önemi veren kurum olması, katılımcıların gerçek görüşleri yansıttığına dair bir göstergedir. Bu faktörde ölçülmesi istenen değere en yüksek önemi veren ikinci kurumun Milli Eğitim kurumunun olması ise bu kurumun katılımcıların olmasa gerektiği gibi yetiştirilen genç neslin daha yaşanılabilir bir şehirde yaşamasını istediğini göstermektedir. Karayollarının bu faktöre en düşük önemi vermiş olmasının, kuruluş amacının sosyal bilimlerden uzak, pozitif bilimlerin kullanılmasını gerektiren hizmet vermek olmasından ileri geldiği söylenebilir.

Ekonomi Şehri Olarak Elazığ: Şehrin gençlerinin henüz 12 yaşından itibaren gelir elde ettiği ve 16 yaşını geçmiş her bir bireye istihdam sağlanan ve kazanç elde edilebilen her bir vatandaşın yoksulluktan kopmuş olduğu bir Elazığ hedeflenmektedir. Kazanç elde etmesi beklenen gençliğin teknik ve mesleki eğitimler almış olması da bu hedefin başlıca planı olarak belirlenmiştir. Bu teknik ve mesleki eğitim ve genç yaştan itibaren çalışmaya üretmeye odaklanmış neslin yenilenebilir enerji üretebilen, ticaret yapabilen ve sanayi ürünü üretebilen bir yapıda olması istenmektedir.

Yöntem kısmında yaptığımız tek yönlü varyans analizi sonuçlarında katılımcıların bu faktördeki sorulara vermiş olduğu cevaplara göre; Bu faktöre en yüksek önemi veren kurum, bir başka kurumun olması halinde ölçekte yanlışlık olduğunu düşündürecek TSO'dur. TSO, iş adamları, esnaflar vb.'den kurulduğu için ekonomik bir şehir görme arzusunun had safhada olduğu bir kurumdur. AÇSH ise bir nevi yoksullukla mücadele eden bir kurum olduğu için bu faktöre en çok önemi veren ikinci kurum konumundadır. AÇSH ile birlikte Milli Eğitim ve STK da bu faktöre yüksek önem veren kurumlar arasındadır. Belediye, Karayolları ve Kent Konseyi ise bu faktöre diğer kurumlara oranla daha az önem göstererek, ekonomik bir şehir arzularının bahsi geçen kurumlara nazaran daha düşük seviyede olduğunu göstermiştir.

Polat (2012) kent vizyonlarını tarihsel süreçte önemli bir yere sahip olan ütopya olgusunun, geleceğe yönelik oluşturduğu projeksiyonlarla kentlerin mevcut biçimlerini etkilediği üzerinde durmuştur. Yirminci yüzyılla birlikte sinemanın, görsel teknolojik gücü kullanarak mevcut tahayyül edilen kentlerin temsilini olanaklı kıldığına vurgu yapmıştır. Araştırmasının kapsamında sinema-ütopya-kent değişkenlerinin arakesitinde sinema, ütopya ve kentin zaman ve uzam vizyonu değerlendirirken kent vizyonunun ve film vizyonunun ütopyaya yaklaşımı irdelemiştir. Seçtiği film örnekleri üzerinden ütöpik kent kurgularını toplumsal, siyasi ve sanatsal boyutlarıyla birlikte değerlendirilmiştir. Bizim araştırmamızın “Yaşanılabilir Şehir Olarak Elazığ” faktöründen elde edilen sonuçlarda katılımcıların yüksek düzeyde algılara sahip olması ile Polat’ın araştırması arasında paralellik bulunmaktadır. Teleferik ve teleseriç gibi ulaşım sistemlerinin sinema ve diğer medya araçları yoluyla tanınması, Elazığ’ın da benzeri sistemlere sahip olması yönünde vizyon geliştirmede etkili olmuştur denebilir. Benzer şekilde, Elazığ’ın kültürel farklılıkları zenginliğe dönüştüren sosyal inovasyonun başşehri olarak tahayyül etmede de medya araçlarının etkisinin olduğu söylenebilir. Bu faktör altında yer alan sorular arasında “Elazığ’da yaşayan herkes için kişi başına iki süt ineği, 20 koyun-keçi, 20 meyve ağacı, bir dekar hububat, bir dekar bağ, 20 kg balık, bir dekar tıbbi-aromatik bitki, bir dekar sebze, 10 kanatlı, 5 arılı kovan ve yarım dekar seracılık” sorusuna ve diğer sorulara yüksek düzeydeki katılımın sinema ve diğer medya araçlarının etkisiyle olduğunu yorumlanabilir.

Çelik, her şeyin değişmeye mecbur olduğundan hareketle, eğitim yöneticilerinin de bu değişime açık olması gerektiğini vurgulamıştır. Dünya’da neler değişiyor? Eğitim alanında ne yenilikler gerçekleşiyor? Gibi soruların cevaplarıyla alakadar olan ve ülkemizi bilgi toplumuna taşıyacak vizyon sahibi eğitim yöneticilerine ihtiyacımız olduğunu söylemiştir. Bizim araştırmamızda ise, yine Çelik’in ilk cümlede vurgulamış olduğu her şeyin değişime açık olması göz önünde bulundurularak, Elazığ şehrinin de bu değişimi en planlı ve şehre faydası olacak şekilde geçirmesi hedeflenmektedir. Yine Çelik’in eğitim yöneticileri üzerine yaptığı çalışma, bizim ölçeklerimizin de büyük kısmının eğitimcilerle yapılmış olması bakımından bizi alakadar etmektedir. Çelik’in sahip olmamız gerektiğini düşündüğü vizyon sahibi eğitim yöneticileri ve onlarla birlikte o ildeki diğer yöneticilerin de vizyon sahibi olması durumunda o şehir tartışmasız olarak güzel bir vizyona ve tabii ki buna bağlı olarak güzel bir geleceğe sahip olacaktır.

Kılıç, yaptığı çalışmada yöneticiler ve araştırmacılar tarafından misyon ve vizyon kavramlarının yeterince ayırt edilemediği ve birbirlerinin yerine kullanıldığı sorununa değinmiştir. Yaptığı çalışmada bu iki kavramın stratejik yönetim bakımından önemi incelemiş ve bu iki kavramın yanlış kullanımlarına dikkat çekmiştir. Biz araştırmamızda vizyon oluşturma ölçeğini oluştururken vizyon kavramının tamamen kendi kapsamına yönelik sorular hazırladık ve yöneticilerin Elazığ için 2053 yılı vizyonlarını inceledik. Hedeflenen Elazığ'dan ziyade ideal Elazığ beklentisini ölçmeye yönelik olarak yaptığımız çalışmada misyon ve vizyon ayrımını doğru şekilde yaptık.

Aksu, ilköğretim okulu öğretmenleri ve müdürlerinin kriz yönetme becerilerini ve vizyoner liderlik davranışlarını belirlemeyi amaçlayan bir çalışma yapmıştır. Ayrıca kriz yönetme becerisi ve vizyoner liderlik arasında pozitif, anlamlı ve güçlü bir ilişki bulmuştur. Ve bu bulgudan da okul müdürlerinin vizyoner liderlik konusundaki yeterliliklerinin kriz yönetimini olumlu yönde etkileyeceğini saptamıştır. Bizim araştırmamızda ise, yöneticiler gözünden Elazığ vizyonu oluşturulurken, oluşturulan vizyona ulaşma yolunda yöneticilerin kriz çözme becerilerini ölçecek sorular bulunmasa dahi, Aksu'nun yaptığı saptamayı göz önünde bulundurarak vizyon sahibi il yöneticilerinin o kentin kriz yönetiminde de son derece etkin olabileceği ve bu bağlamda oluşturulan vizyona ulaşmadaki engelleri aşmada etkili olabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Tekin, işletmeler üzerinde yaptığı vizyoner liderler ile başarı faktörü arasındaki ilişki çalışmasında, vizyoner bir liderin geleceği öngörebilen işletmeye tehdit oluşturabilecek durumları önceden fark ederek bu durumları fırsata dönüştürebilen, vizyon sahibi ve bu vizyonunu işletme vizyonuna dönüştürebilecek ve bu yolla başarıya ulaşabilen bir yapıya sahip olması gerektiğini ifade etmiştir. Ve özel bir sektöre yönelik yaptığı çalışmada o sektörde vizyoner liderler bulunduğunu saptamıştır. Bizim çalışmamızda ise her ne kadar ilin yöneticilerinin vizyoner liderler olup olmadığı ölçülmemiş olsa da, yapılan çalışma sonucunda, ölçeğe katılan katılımcıların Elazığ'ın kurumsal, modern, yaşanılabilir ve ekonomi şehri olmasının öneminin değerlendirilmesi yönündeki ölçümlerinde 21 sorunun tamamının “önemli” ve “çok önemli” olarak ölçmesi sonucuna dayanarak, Elazığ ili yöneticilerinin vizyoner liderler olduğu kanaatine varabiliriz.

Çetin, içinde bulunduğumuz hızlı değişim ortamının yarının bugünden çok farklı olacağını ve bu nedenle bütün yapıların gelecek öngörüsü oluşturmak zorunda olduğunu belirtmiştir. Çetin'e göre kurumların en önemli aktiflerinin finansal güçleri değil geleceği kurmakla ilgili hayalleridir. Örgütler çevresel değişimlere uyum sağlayabilmek ve hatta bu değişimleri yönetecek kapasiteye sahip olmak zorundadır diyen Çetin'e göre bu örgütlerin vizyonları ile doğrudan ilişkilidir. Çetin vizyon sahibi örgütlerin kendilerine yön bulabilmiş ve yeni bir ivme kazanabilmiş örgütler olduğunu ifade etmiştir. Bizim araştırmamızın temel amacı olan Elazığ ili için vizyon oluşturma çabası da Çetin'in vizyona yüklediği anlamlardan ileri gelmektedir. Vizyon sahibi olmayan hiçbir kurum, örgüt, yapı, kent vs. başarıya ulaşma yolunda çok geri kalmış demektir. Biz de Elazığ ili için yapılmış bilimsel temellere dayanan bir vizyon çalışması eksikliğini gidermek adına, Elazığ'ın bir vizyon sahibi ve buna bağlı olarak bir ivme kazanması adına bu çalışmayı yaptık. Ve ulaştığımız sonuçlar doğrultusunda Elazığ ili için dört faktör altında belirlediğimiz 21 soruluk ölçekte katılımcılar soruların tamamına “önemli” ve “çok önemli” düzeyinde görüş bildirmişlerdir.

Erdoğan yaptığı çalışmada, Türkiye kentlerinin, Türk toplumunun sahip olduğu temel devlet felsefesi ve anlayışı çerçevesinde, Bilgi Çağının gereklerine uygun bir şekilde ve geleneksel devlet yapısının bünyesinde oluşturulan bir yerel yönetim yapısıyla daha güçlü ve kalıcı olacağını savunmuştur. Bu çalışmada da varılan sonuçlar, yerel yöneticilerin verdiği istikrarlı cevaplar ve kentin geleceğine dair umutlu bakışları göz önünde bulundurulduğunda yerel yönetim yapısının güçlü ve kalıcı olduğu savunulabilir.

Pala yaptığı çalışmada Manisa şehrinin geleceğe yönelik yenilikçilik vizyonunu ölçmek istemiştir. Pala'ya göre şehirdeki yenilikçiliğin hangi şartlar altında oluşacağını öngörmek mümkün değildir. Bu nedenle yenilikçi bir şehir oluşturma kesin bir formülü olmadığını dile getirmiştir. Bizim çalışmamızda kullandığımız ölçek ile katılımcıların Elazığ ili için vizyon belirlemesi istenmiştir. Bu ölçeğin ise yenilikçi bir şehir oluşturmada, gelişen şartlar eşliğinde ilimize bir yol haritası çizeceği umulmaktadır.

ÖNERİLER

- Vakıfların amaçları ve işlevleri konusunda halkın aydınlatılmasını sağlamak amacıyla kamu kurumları ve gazete, televizyon, yerel radyo gibi medya araçlarının etkili olması ve halkı aydınlatması sağlanabilir.
- Kent yönetiminde bütün vatandaşların görüşlerinin dikkate alınması sağlanabilir. Her bir kurum vizyonunu oluştururken geniş halk kitlelerinin görüşlerinden yararlanarak oluşturacağı vizyonu daha etkili kılabilir.
- Özellikle pandemi gibi durumlarda, halkın sağlıkla ilgili bilgilendirilmesinin tam zamanında yapılmalı. Normal zamanlarda koruyucu sağlık önlemleriyle ilgili geniş halk kesimlerinin uygun zamanda bilgilendirilebilir.
- Çevreye karşı hassasiyet oluşturabilecek bilgilendirme ve önleme çalışmalarının sürekliliği sağlanabilir.
- Genç girişimcilere yapılacak rehberlik ve maddi destekte artışa gidilmesi etkili olabilir.
- Sporun insan sağlığı ve uluslararası tanınmışlık üzerindeki etkisi ile ilgili olarak ilkokuldan itibaren çocukların bilinçlendirilmesine yönelik etkinlikler artırılabilir.
- Tarım ve hayvancılığın önemi ve uygulaması konularında okullar ve medya araçları yoluyla daha fazla bilgilendirme yapılabilir.
- Ekonominin geliştirilmesine yönelik projelere öncülük yapılabilir ve destek verilebilir.

KAYNAKÇA

- Aksu, M. (2002). *Eğitimde Stratejik Planlama ve Toplam Kalite Yönetimi*. Ankara: Anı.
- Arıcan, M. K. (2015). *Birlikte Yaşamamanın Felsefi Temelleri*. Ortak Yaşama Kültürü ve Felsefesi (Editör: Celal Türer), Türkiye Felsefe Derneği, ss.: 83-105.
- Arslantaş, H. A. (2008). Sosyal Değişme, Kentleşme ve Kentleşmenin Din Üzerine Etkileri, Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 13:2 ss. 174-175
- Aydın, M. (1994). *Eğitim Yönetimi*. Ankara: Hatipoğlu Matbaası.
- Bayraktar, L. (2015). *Birlikte Yaşamak ve Birlikte Var Olmak Üzerine*. Ortak Yaşama Kültürü ve Felsefesi (Editör: Celal Türer), Türkiye Felsefe Derneği, ss.: 107-113.
- Becerikli, S.Y. (2000). Stratejik Yönetim Planlaması: 2000’li Yıllarda İşletmeler İçin Yeni Bir Açılım. *Amme İdaresi Dergisi*, 3, 97–109.
- Bolay, S. H. (2013). *Birlikte Yaşamamanın İmkânlarına Felsefi Bir Bakış*. İçinde: Ortak Yaşama Kültürü ve Felsefesi (Editör: Celal Türer), Türkiye Felsefe Derneği, ss.: 61-73.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). Faktör Analizi: Temel Kavramlar ve Ölçek Gelistirmede Kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 32, 470-483.
- Creswell J. W. (2012) *Eğitim Araştırmaları Nicel ve Nitel Araştırmanın Planlaması, Yürütülmesi ve Değerlendirilmesi*. Ankara: Nobel.
- Çelik, V. (1995). *Eğitim Yöneticisinin Misyon ve Vizyonu*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Yayını. ss. 95.
- Çelik, V. (2000). *Okul Kültürü ve Yönetimi*. Ankara: Pegem A.
- Çelik, V. (2013). *Eğitimsel Liderlik*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çetin, S. (2009). *Vizyon Yönetimi*. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. ss. 102.
- Çiftkaya, M. C. (2016). G. Simmel, R. Sennett ve A. Giddens’ta Modern Şehir Hayatı ve Birey. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Deniz, G. (2015). *Birlikte Yaşamamanın İmkânı*. İçinde: Ortak Yaşama Kültürü ve Felsefesi (Editör: Celal Türer), Türkiye Felsefe Derneği, ss.: 51-59.
- Doğan, İ. (2012). *Sosyoloji: Kavramlar ve Sorunlar*. Ankara: Pegem Akademi.
- Elvan, L. (2017). *Akıllı Şehirler: Lüks Değil İhtiyaç*. İçinde: Akıllı Şehirler, İstanbul Teknik Üniversitesi Vakfı Yayını, ss: 6-9.
- Erdoğan, O. *Küreselleşme – Yerelleşme Bağlamında Kentleşme ve Yerel Yönetimlerde Vizyon Arayışları: 2023 Türkiye Vizyonu ve Sonrası İçin Kocaeli Modeli*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Eren, E. (1984). *Yönetim Psikolojisi*. İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi, İşletme İktisat Enstitüsü Yayını.
- Ertugut, R. (2012). *Toplam Kalite Yönetimi ve Liderlik*. Ankara: Seçkin.
- Göçmen, L. T. (2018). *Toplumsal Yaşamda Bireylerin Mahremiyet Yönelimleri: Sosyal Ağ Kullanıcıları Üzerine Bir Saha Araştırması*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gökdemir, M. (2017). *Modern Şehrin Sorunlarına Çözüm Olarak Turgut Cansever'in Şehir ve Mimari Anlayışı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Hayta, Y. (2016). Kent Kültürü ve Değişen Kent Kavramı. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2,165-184).
- Hoşgör, N. (2010). *Kent Vizyonu ve Kent İmajı Açısından Kültürel Değerler, Konya Örneği*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Hoy, K. H. ve Miskel, C. G. (2010). *Eğitim Yönetimi: Teori Araştırma ve Uygulama*. Çeviri Editörü: Selahattin Turan, Ankara: Nobel.
- İbn-i Haldûn. (2004, b). *Mukaddime* (Çeviri: Halil Kendir). İstanbul: Yeni Şafak Kültür Armağanı.

- Kaçan, C. (2018), *Sivil Toplum Kuruluşu Olarak Yeşil Ay'ın Kamuoyu Oluşturmada Halkla İlişkiler Faaliyetleri*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kayapınar, Y. E. (2017). Akıllı Şehirler ve Uygulama Örnekleri. İçinde: Akıllı Şehirler, İstanbul Teknik Üniversitesi Vakfı Yayını, ss: 14-19.
- Kılıç, M. (2010). *Stratejik Yönetim Sürecinde Değerler, Vizyon ve Misyon Kavramları Arasındaki İlişki*, Sosyoekonomi dergisi. ss. 94.
- Lunenburg, F. C. ve Ornstein, A. C. (2013). *Eğitim Yönetimi: Kuramlar ve Uygulamalar*. Çeviri Editörü: Gökhan Arastaman, Ankara: Nobel.
- Pala, A. B. (2020). *Yenilikçi Şehirler Konsepti ve Manisa Vizyonu* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Polat, N. (2012). *Bir Kent Vizyonu Olarak Ütopya Olgusunun Sinema Bağlamında Analizi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Redhouse Sözlüğü: İngilizce-Türkçe (1995). İstanbul: Redhouse Yayınevi
- Senge, P. M. (2013). *Beşinci Disiplin: Öğrenen Organizasyon Sanatı ve Uygulaması*. İstanbul: Yapı Kredi.
- Tandoğan, O. (2014). Çocuk İçin Daha Yaşanılır Bir Kentsel Mekan: Dünyada Gerçekleştirilen Uygulamalar. *Megaron Dergisi* 9(1).
- Tekeli, İ. (2012). Türkiye Kent Planlamasının Yeniden Kurumsallaşmasını Düzenlerken Düşünülmesi Gerekenler Üzerine. *Planlama*, 3, 25-32.
- Terzi, F. ve Orakçı, M. (2017). Kentlerin Geleceği: Akıllı Kentler. İçinde: Akıllı Şehirler, İstanbul Teknik Üniversitesi Vakfı Yayını, ss: 10-13.
- Tiftikçi, M. (2020), *Kamu Yararına Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşu Çalışanlarının Gönüllülük Motivasyon Eğilimleri: TDV ve Türk Kızılay Örneği*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tekin, Y. (2011). *Başarının Temel Aktörleri: Vizyoner Liderler*. Journal of Yaşar University. ss. 4019.

- Topal, A. K. (2004), *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1,276-294)
- Vardallı, C. (2011). *Yeni Kent Yaşamında Kamusalılığı Kurgulayan Alışveriş Mekânlarının, Farklı Alt Tipolojiler Üzerinden İrdelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Redhouse Sözlüğü İngilizce-Türkçe. (1995). İstanbul: Redhouse Yayınevi

EKLER

Ek 1. Elazığ 2053 Kent Vizyonu Ölçeği

Kurumunuz:						
Sorular		Önemsiz	Az önemli	Orta Düzeyde Önemli	Önemli	Çok Önemli
1- Barınma sorunu olmayan herkese aş ve barınma sağlayan Vakıflar Şehri						
2- Uluslararası mesleki yeterliliğe sahip Eğitimciler ve Eğitim Kurumları Şehri						
3- Katılım ve yönetişimin olduğu Kurumsal Şehir						
4- İş-Sosyal hayat-Zorunlu ihtiyaçlar üçlüsünde zaman yönetimi sağlanan Optimizasyon Şehri						
5- Uluslararası sosyal ağları güçlü, inanç, tutum ve davranış bütünlüğü olan Tutarlı Şehir						
6- Sağlıklı ve eğitilmiş nesillerin yetiştiği, kaliteli ev ve çevre koşullarında güvenle yaşadığı ve hizmetlere kolayca ulaştıkları Sosyal Çeşitlilik Şehri						
7- Su, toprak ve materyallerin iklim değişikliğine sebep olmayacak şekilde kullanıldığı Sıfır Atık ve Yenilenebilir Enerji Üreten Ekosistem Şehri						
8- Kişisel güvenlik ve öznel refahın sosyal adalet ilkesiyle korunduğu Güvenli Şehir						
9- Beşer olan insanın Doğal ve Sosyal dengede Sağlıklı yaşamasının Mühendisliği yapılan Bilim Şehri						
10- “Hayat iki sonsuz arasında bir mumdur” anlayışıyla kendisine, yöresine, ülkesine ve insanlığa zarar değil faydalı olmaya çalışan ve üreten Genç Girişimcilerin Şehri						
11- Herkesin sunulan hizmetlerden memnun kaldığı Sağlık Şehri						
12- Elazığ-Malatya ve Tunceli ulaşımının teleferik ve teleseriçle yapıldığı Eğlenceli Ulaşım Şehri						
13- Yılın 12 ayı her tarafı her dem yeşil ağaçlarla kaplı selüloz oranı yüksek Enerji Şehri						
14- Spor altyapısını tamamlamış, sporcu yetiştiren ve ihraç eden Sporun Başşehri						
15- Sosyal yeniliklerin yapıldığı ulusal ve uluslararası ölçekte Sosyal İnovasyon Şehri						
16- Elazığ’da yaşayan herkes için kişi başına 2 süt ineği, 20 koyun-keçi, 20 meyve ağacı, 1 dekar hububat, 1 dekar bağ, 20 kg balık, 1 dekar tıbbi-aromatik bitki, 1 dekar sebze (bostan ve soğan-sarımsak dahil), 10 kanatlı, 5 arılı kovan ve 0,5 dekar seracılık						
17- Kültürel farklılıkları zenginliğe dönüştüren Sosyal İnovasyonun Başşehri						
18- 12 yaşından itibaren gelir elde edilen Eğitim, Gelir ve Zenginlik Şehri						
19- 16 yaşından itibaren herkes için İstihdam ve Kazanç Şehri						
20- Her sitenin ortak çalışma atölyesinin olduğu Mesleki ve Teknik Eğitim Şehri						
21- Elazığ’da yaşayan herkes için kişi başına 100 dolarlık ticaret, 100 dolarlık sanayi ürünü, 100 kwatt yenilenebilir enerji üretilen Sanayi Şehri						

YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI BENZERLİK RAPORU

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ

Adı-Soyadı	Furkan DEMİRTAŞ
Öğrenci Numarası	181216107
Anabilim Dalı	İŞLETME
Programı	İşletme
Danışmanının Unvanı, Adı-Soyadı	Prof. Dr. Kenan PEKER
Tez Başlığı (Türkçe)	Yerel Yöneticilerin Bakışıyla Elazığ 2053 Vizyonu

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 54 sayfalık kısmına ilişkin, 05/06/2020. tarihinde Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 19 'dur.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Yukarıda bilgileri verilen öğrencinin yüksek lisans tezi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen azami benzerlik oranlarını aşmadığını ve tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Kenan PEKER

Prof. Dr. Kenan PEKER

Danışmanın Adı-Soyadı

Anabilim Dalı Başkanı

(İmzası)

(İmzası)

Lisansüstü tezler, savunma öncesinde intihal program raporu ile birlikte enstitüye teslim edilir.

İntihal raporu ile ilgili olarak etik kurallar dâhilindeki benzerlik oranları ilgili Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. (Enstitü Yönetim Kurulu tarafından tezin, intihal kapsamı dışında değerlendirilmesi için TURNITIN'den alınan raporda "benzerlik oranı"nın, "alıntılar hariç" en fazla %10, "alıntılar dâhil" % 30'u geçmemesi şeklinde kabul edilmiştir).

ÖZGEÇMİŞ

Furkan Demirtaş, 1995 yılında Elazığ'da doğdu. İlk ve orta öğretimini Elazığ'da tamamladı. Lisans eğitimini 2018 yılında Fırat Üniversitesi İşletme bölümünde bitirdi. 2018-2019 öğretim yılında Fırat Üniversitesi İşletme Anabilim Dalında yüksek lisans programına başladı. 2020 Şubat ayında Harran Üniversitesi Siverek Uygulamalı Bilimler Fakültesi Uluslararası Ticaret ve Lojistik Anabilim Dalında Araştırma Görevlisi olarak göreve başladı.

